

TELEFON:

MÜDÜRLÜK — İS. 203

NUSHASI HER YERDE 5 Kr.

4 Teşrinievvel 1930 CUMARTESİ No. 70

Son Posta

IDAKE. İSTANBUL NURUOSMANIYE ŞEREF SOKAĞI

HERGÜN NESROLUNUR

SON POSTA Halkın gözüdür: Halk bunula görür
SON POSTA Halkın Lulagüdür: Halk bunula işitir.
SON POSTA Halkın dilidir: Halk bunula söyler.

MİLLET MECLİSİNDE

FETHİ BEY

“Başvekil Kuvvetli Bir Fırka ile Küçük Bir Fırkaya Hücum Vaziyetindedir,, Dedi..

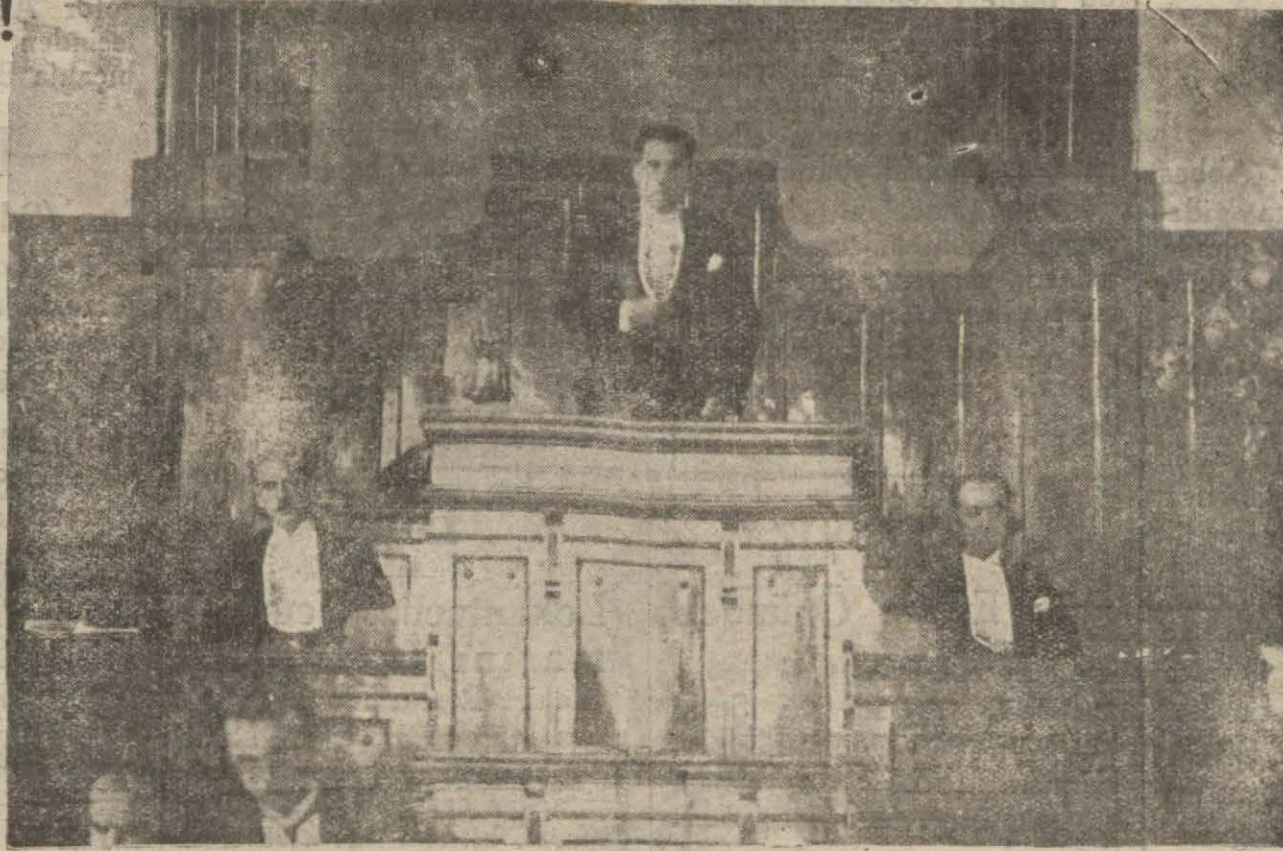
Serbest Fırka Lideri İlâve Etti: Fırka İşlerine Bukadar Şahsiyat Karıştırılacak Olursa, Serbest Fikre İmkân Kalmaz!

Mutedil bir münakaşadan sonra İsmet Paşaya 12 muhalif reye karşı 242 muvafık rey ile itimat beyan ve içtima teşrinisani iptidasına talik edildi.

İSMET PAŞA

“Biz Doğru Bildiğimiz Yolda Tek Başımıza Da Kalsak Gene Devam Ederiz,, Dedi..

“Karşı Fırkanın Manevraları, Dermanlıktan Dizleri Titriyen Adamlara Karşı Yağır. Bize Karşı Yapılır

Muhalif Lider Vaziyetten Şikâyet Ediyordu..

Ankara, 2 (H. M.) — Başvekilin nutku bittiği zaman, fırkasının meb'usları tarafından tamam iki dakika fasıladan sonra bir surette alkışlandı. Bu müddet zarfında Serbest fırkanın meb'usları sakin ve sakin kaldılar. Etraflarına bakıyorlar, arkadaşlarını seyrediyorlardı. Sükûn avdet ettiği zaman reis sordu:

— Söz istiyen var mı?
Fethi Bey kürsüye geçti:
— Muhterem arkadaşlar,
Söze başlamadan evvel geçen zapta ait bir hatayı tashih etmek isterim.

11 inci sahifede, Maliye vekili beyanatında “bu öyle bir hayaldir ki asla hakikat olmaz,, demiş. Ben de “aksini iddia etmedim,, demiştim. Halbuki ben, her vakit bunun aksini iddia ederim.

Meclis Neye Çağrıldı Hükümet Neye Çekildi?

Efendiler, Meclisi miadından evvel içtima davet eden hükümet, sebep olarak, geçen hafta kabul ettiğimiz mali kanunu göstermişti. Bugün görüyoruz ki, tadil ediliyor. Bunu daha evvel yapsaydı çok iyi olurdu.

Sebepler, yalnız mali kanun değildir. Hükümet, istifa etmiş,

kabine, azasından yarıya yakın vekilleri tebdil etmiş, yeni bir çehre ile gelmiş, itimat talep etmekte bulunmuştur. Haziran'da meclis dağılırken ittifakla itimat alan hükümet, ne gibi tesirlerle istifa etmiştir? Daha bir buçuk ay evvel, beş sene için hükümetin dahili ve harici siyasetinde bir tebeddül olmayacağı ilân edilmişken, Vekilleri istifaya sevkeden sebep nedir? İnşirah tevlit eden bu tebeddüller, nasıl zaruret halini almıştır? Bunun hükümet ağzından izah olunması lâzımdır.

Gürültülerle Karşılanan Bir İddia

Bu ihtiyaç, Cümhuriyetimizin parlamento hayatına yeni bir fırkanın dahil olmasından ileri gelmiştir. Yeni fırkanın bir buçuk aylık hayatı vardır. Münakaşaya hürriyeti, hükümet işlerinin murakabesi, hissedilen zaruretlere olduğu için, kendisini hissettirmiştir. Bu zaruret, yalnız hükümet üzerinde değil, H. Fırkasında da görülmüştür. Bunları hükümet gazetelerinde okuduk. “Gürültüler,,

Fena Propagandalar Bahsi

Galiba hoşunuza gitmedi, arkadaşlar!

Son zamanlarda fena pro-

SERBEST FIRKAYA GİRENLERİN İSİMLERİNİ NEDEN TESBİT EDİYORLAR?

Birkaç gün evvel İzmirden bir telgraf almıştık. Bu telgrafta Serbest Fırkanın kapısının önünde sivil polis memurları dolaşmakta, girenin çıkarnın isimlerini yazmaktadır, deniliyordu.

Muhabirimizin haberlerini daima en mevsuk menbalardan aldığına emin olmakla beraber bu haberi, doğrusu hayretle karşılamıştık. Fakat dün Dahiliye vekili Millet meclisinin kürsüsünde muhabirimizin aldığı malûmatı teyit etti. “Fırkaya şüpheli eşhasın girmesi ihtimalini düşünerek valileri uyanık bulundurmaya çalıştık,, dedi. “Meclis müzakeratına ait tafsilâtı okuyunuz..”

pagandala, vukua gelen tezahürlerine kıymetini düşürmek için bazı sarhoşlar tarafından tezahürat yapıldığını, Fethi Beyin yankesiciler, hırsızlarla teşriki mesai ettiğini tahminde kusur etmediler.

Vali, kaymakamların raporlarında, Fethi'nin ismi yankesicilerle birlikte zikredilerek bu propagandalar kartpostal şeklinde meclis koridorlarına kadar girmiştir. Serbest münakaşanın faydelerini görürken hangi maksada hizmet fikrile olduğu bir türlü anlaşılamiyan bu propagandanın ehemmiyeti olamaz.

Amele Neden Gayri Memnun?

Efendiler, başka bir nokta daha göze çarpıyor: Amele, halk fırkasından olduğu zaman iyidi, mesele yoktu. Amele, S. Fırkaya temayül edince, derhal nazariyelerle uğraşıyor. Böyle nazariyelerle istigal edeceğimize amelenin neden gayri memnun olduğunu anlamak daha doğru olur.

Fırka İşlerine Şahsiyat Karıştırılmış Efendiler, H. Fırkasının bir

mutemedi, fırka mutemedi olduğu zaman iyi ve şayanı itimat idi.

Fakat S. fırkaya geçince hiç te şayanı itimat değil, ah-lâksızdır. Bu mantıksızlık gülünç değil midir? Fırka işlerine bu kadar şahsiyat karıştırılırsa serbest fikre imkân kalır mı?

Muharrirlerden Vaktile Neden Haber Alınmadı?

Bir propaganda daha var: İzmir, Manisa, Aydın ve Balıkesir'de halk kendiliğinden değil, birtakım muharrirler halkı kukla gibi toplamışlardır. Bunların mevcudiyetlerinden nasıl haberdar olmamışlar? Haydi, Başvekilin haberi olmadığını farzedelim. Dahiliye Vekili, fırka müfettişleri bu muharrirleri görmediler mi? Bu, hayret olunacak birşey değil midir?

[Devamı 4 üncü Sayfada]

KUPON:23

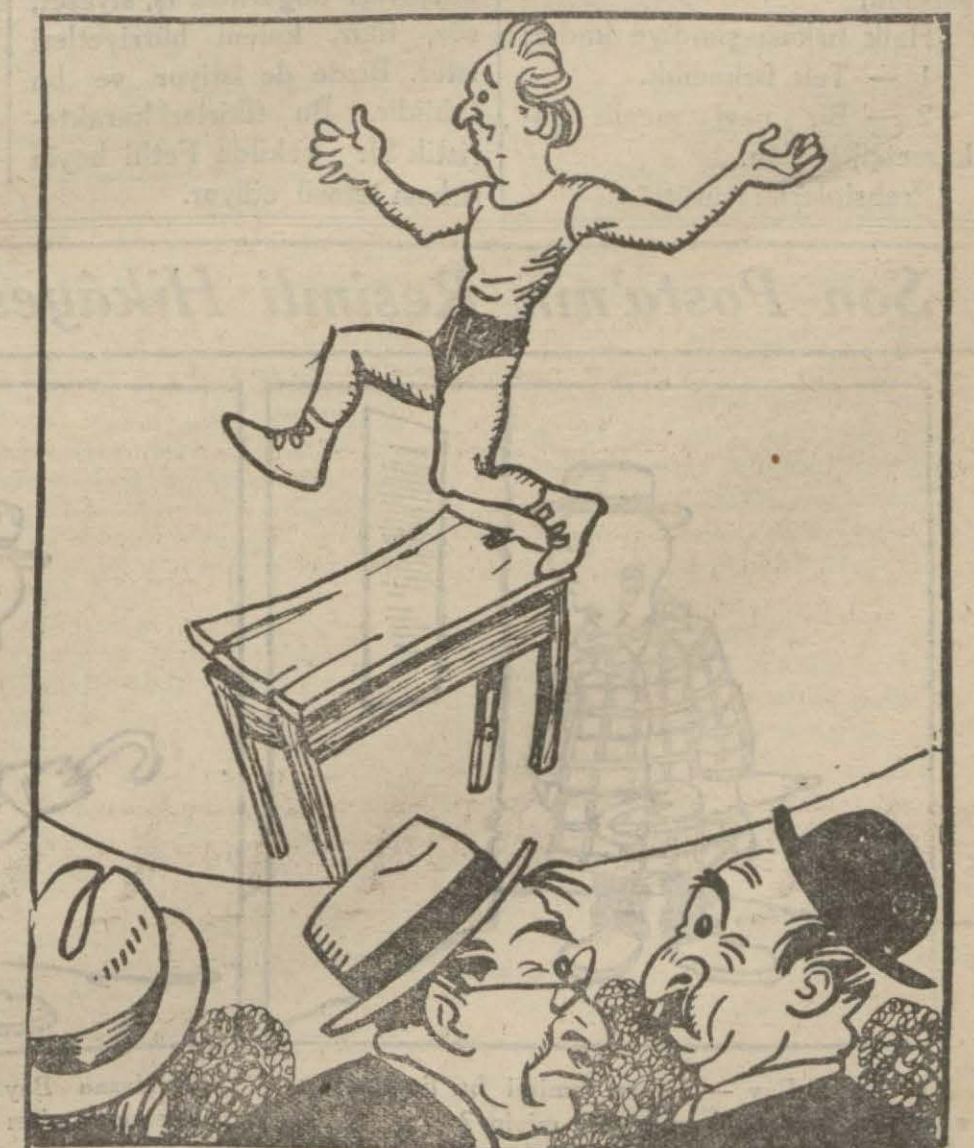
İkinci Piyanko

Son Posta'ya Mahsustur

Başvekilin Nutku Tamam On Dakika Sürdü

Ankara, 2 (H.M.) — Millet meclisinde bugün, şimdiki kadar mishi görülmemiş bir kalabalık vardı. Saat ikiye on kala Fethi B. [Devamı 3 üncü sayfamızda]

Mecliste Müvazene

— Bu sefer de müvazeneyi buldu ama, Allah saklasın, masa pek çürük...

Halkın Sesi

İki Fırka Bir Mi, Ayrı Mı, Halk Ne Düşünüyor?

Diyorlar ki Halk ve Serbest Cumhuriyet fırkaları prensip itibarıyla aynı programı kabul etmişlerdir.

Şu halde birdirler ve birleşsinler, aynı akidelerle çalışan insanların ayrılması mantıksızdır. Bu, bazı Halk fırkası erkânının iddiasıdır ve ne dereceye kadar doğrudur? Burası pek çok münakaşaya tahammül edebilir. Maamafih bize lâzım olan bu iddia karşısında halkın ne düşündüğüdür? Bu düşüncüyü ifade edebilmek için dün tesadüf ettiğimiz bazı kimselerle görüştük. Bize söyledikleri şunlar oldu:

Mehmet İhsan B. (Hukuk fakültesi son sınıf talebesinden) — Kim ne derse desin; iki fırka birbirinden ayrıdır. Ve yeni fırkanın prensipleri, ortada vuzuh olmamakla beraber, efkârı umumiyeye taayyün etmiştir. Fethi B., siyasette, iktisatta hürriyetçi ve ilimcidir. Yalnız onun iktisattaki hürriyetçiliği klâsik liberalizm değildir. Ve ona bu noktada hücum etmek haksızlıktır.

Fethi bey ne istiyor?: — İş, söz, siyaset hürriyetleri.

2—Reyiâm ile intihap edilmiş bir reiscümhur.

3 — Hayatta ve parlâmentoda siyasi gurupların karşılıklı murakabeleri ve siyasi müvazener.

Bütün bu prensiplere bir isim verilirse: o da: parlâmentarizmdir.

Halk fırkasına gelince: Şimdiye kadar gördüğünüz karakteri:

1 — Varidat endişesiyle Devlet İhisarçılığı.

2 — Bir nevi meclis hükümetçiliği.

3 — Devlet otoriteçiliği.

4 — Tek fırka kadroculuğu ilâh..

Bu meseleler ve bu prensipler iki fırkayı birbirinden ayrı, kategorik birer fırka halinde görmeye kâfidir.

★ Kâmiran] bey (Anadoluhisarında)

Halk fırkası şimdiye kadar;

1 — Tek fırkacılık.

2 — Bir nevi meclis hükümetçiliği ilâh.

Prensiplerini yürüttü.

DAHİLİ HABERLER

Mensucat Komisyonu

Ticaret Odası Bu Heyeti Büyüttü

İstanbul Ticaret odasında iki hafta evvel faaliyete geçen mensucat sanayii komisyonu büyütülmüştür. Yarın, komityona çorapçıların, trikotajcıların mümessilleri de iştirak edecektir.

Komisyon tipleri, fiatları ve ameleleri tayin ve tahdit etmeye çalışmaktadır.

Mensucat sanayicileri arasındaki rakabet yıkıcı bir şekil almıştır. Bunun önüne geçilecektir.

Mum Fabrikasında Yangın

Asmaaltında Papazoğlu hanında Hüsamettin Beyin mum fabrikasından dün gece yangın çıkmış, fabrikanın ahşap kısmı yandıktan sonra söndürülmüştür.

Cevat Abbas Bey Boluda

Bolu meb'usu Cevat Abbas bey bugünlerde Boluya gidecektir. Orada müntehiplerle görüşecek, ihtiyaçlarını yakından göreceklerdir.

İZİNLİ POLİS MEMURLARI SİLÂH TAŞIMAYACAK

Polis memurlarının izinli günlerinde yanlarında tabanca taşımamaları için emir verilmiştir.

Yeni fırka: Sözdâ, siyasette hürriyet, mecliste ve hayatta murakabe; kuvvetlerin tefriki ile tevazününü istiyor. Bunlar sarahaten söylenmemiştir. Ancak fırkanın ortaya attığı bir kısım prensiplerin mantıkî neticeleri bizi buralara götürüyor:

İki fırka birbirinden prensip itibarıyla ayrıdır.

★ Hamza bey (Cihangir, Süheyl bey mahallesinde 13 numarada misafir)

Halk fırkası ile Yeni fırka birbirlerinden prensip itibarıyla çok ayrıdır.

Ve bu aylık Cumhuriyetimizin tekâmülünden ileri geliyor. Yeni bir Türk burjuvazisi doğuyor. Her yerde olduğu gibi burjuvazi doğarken: İş, siyaset, söz, fikir, kalem hürriyetleri ister. Bizde de istiyor ve bu tabiidir. Bu fikirleri karakteristik bir şekilde Fethi beyin fırkası temsil ediyor.

Gazi Hazretleri..

Reisicümhurlukta Amerika Sistemini Memlekette Tatbik Etmeyi Hiç Hatırma Getirmedim, Dediler.

Ankara, 3 — Dün Millet meclisinin celsesinden sonra bazı meb'uslar Gazi Hz. ni ziyaret ettiler. Reisicümhur Hz. nin geçenlerde:

—İsmet Paşa Kabineyi teşkil etmemekte ısrar etseydi kabineyi bizzat ben teşkil ederdim. cümlesi ile vaki olan beyanatlarına temas edildi.

Gazi Hz. vaziyeti aşağıya kaydettiğimiz cümleler ile tasrih ettiler:

— Arkadaşlarımız içinde başvekillik yapacak zevat çoktur. Fakat bütün bu arkadaşlarımız dahil olduğu halde milletinin umumi temayülü benim şu ve bu zaruret karşısında başvekil olmamı icap ettirirse bu vazifeyi kemali tevavü ve minnetle ifaya müheyyayım.

Bu takdirde benim aynı zamanda Riyaseticümhuru uhtemde bulundurmamın elbette imkânı kanunisi yoktur.

Benim alacağım bu yeni vaziyeti muhtelif tarz ve manalarda sui tefsir etmek Türk milletinin efkârını teşviş edecek tarzda izaha kalkışmak hiç de makul ve mantıkî değildir.

Gaip Kız

Dün Evinin Önünden Sırroldu

Küçük Ayasofyada Şevki Paşanın evinde oturan Behice Hanımın çocuğu dün akşam kaybolmuştur. Adı Naciye'dir. Komşuda cereyan eden kaygayı merak ederek kapı önüne çıkılmış, az sonra validesi aradığı zaman bulamamıştır.

Yankesiciler

1 — Sabıkalı İhsan Balık pazarından geçmekte olan Emine isminde bir hanımın (18) lirasını çalarken yakalanmıştır.

2 — Asma altında Güzin Hanımın çantasından (22) lirası aşırılmıştır.

SERBEST FIRKANIN KONFERANSLARI

Kadıköyde, Süreyya paşa sinemasında birinci teşrinin üçüncü günü akşamı saat yirmi birde umuma mahsus olarak Nezihe Muhittin, cumartesi günü saat on yedide Kal-

Amerika sistemini memleketimizde tatbik ermeyi hiç hatırıma getirmedim. Sistemsiz ve kanunsuz tarzda Reisicümhurlukla Başvekâleti birleştirmeyi asla düşünmedim ve düşünecek adam olmadığım bütün milletçe malumdur zannedirim.

Bugünkü şerait içinde bir hükümetin, millet ve memleket menfaati için takviyesine masruf herhangi sözümü bin türlü malâyanilerle istismar etmiye kalkışmak istiyenler çok bedbaht adamlardır. "

Gazi Hz. beyanatlarının sonunda, geçenlerde İsmet Paşanın kabine teşkil etmemekte ısrar ettikleri takdirde bu mesele ile kendilerinin meşgul olacakları hakkında vaki olan beyanatları münasebetile:

— Bu sözler benim ağzımdan çıkmış ve icabında daima tekrar olunacak sözlerdir, demişlerdir.

Bu sırada Reisicümhur Hz. nin huzurlarında İsmet Paşa ile Fethi Bey yanyana buluyorlardı.

Bira

Lokantacılar Ucuzlamasını İstiyor...

Zahire Borsasında arpa fiyatları epeyce düştüğü halde bira hâlâ ucuzlamamıştır. Lokantacılar cemiyeti bir içtima yaparak biranın ucuzlatılması için Bomontiye müracaata karar vermişlerdi. Fabrika birayı ucuzlatmazsa Lokantacılar bira alıp satmayacaklardır.

Hırsızlıklar

1 — Taksiminde oturan Arif Efendinin evine giren hırsız elbise çalıp kaçmıştır.

2 — Beyoğlunda terzi madam İstefo'nun hizmetçisi Marika bir altın tabaka çalmış ve yakalanmıştır.

3 — Tekirdağ vapuru tayfasından Selim Efendinin elbiselerini çalan aynı vapurda ateşçi Kâzım tutulmuştur.

mis apartmanında gene umuma mahsus olmak üzere Nezihe Muhittin ve Suat Derviş Hanımlar tarafından konferans verilecektir.

Bir Tröst Yapıldı

Çimento Fiyatı Budan Yüseliyor

İstanbulda ecnebi sermayesine dayanan Kartal, Eski Hisar, Zeytinburunu, Aslan çimento fabrikalarının aralarında bir birlik yaptıklarını yazmıştık. Bu birlik çimento fiyatlarının yükselmesine sebep olmuştur. Piyasada söylenildiğine göre 120 kuruşa satılabilecek 50 kiloluk çimento torbaları 160 kuruşa kadar satılmaktadır. Bu pahahlık için Ticaret odasına birçok şikâyetler yapılmıştır. Önümüzdeki Pazartesi günü Ticaret odasında bir toplantı yapılarak mesele tetkik edilecektir.

Şoför Şoförü Yaraladı

Erenköyde Şoför Bedalet ile şoför Arif bir alacak meselesinden kavga etmişler. Arif bıçakla Bedaleti yaralamıştır.

Kazalar

Son (24) Saatin Vukuatı

1 — Şoför Sabahattin Ef. nin idaresindeki otomobil, Üsküdar'da Topanelioğlu camii önünden geçerken bütün amelesinden İbrahim Ef. ye çarparak yaralamıştır.

2 — Şoför Mustafa Ef. nin idaresindeki (3448) numaralı kamyon Balıkpazarından geçerken Emine Hanıma çarparak yaralamıştır.

3 — Şoför Mustafa Ef. nin idaresindeki 1519 No. otomobil Galatadan geçerken Fransız vapuru nakinisti M. Jaka çarpmış, yaralamıştır.

4 — 1873 numaralı otomobil Feriköyden geçerken bir koyuna çarparak öldürmüştür.

2,000 Lira

Sultanahmette oturan Ferit bey Çarşı içinden geçerken iki şahıs tarafından 2,000 lirası dolandırılmıştır.

Maarif Müfettişleri Ve Mıntakaları

İstanbul İlk mektep müfettişleri şu mntakalara verilmittir:

Şefik bey	: Beyoğlu
Ahmet Sami B.	: Şile
Muharrem	: Kadıköy
Süleyman Edip	: Üsküdar
Tevfik	: Beykoz
Ömer Lütfü	: Kartal
İzzet	: İstanbul
Âdil	: "
Ziya	: "
Kıymet H.	: Beyoğlu

Günün Tarihi

Dört Bankacı Davet Üzerine Ankaraya Gitti

Osmanlı, Selânik, Kommerçiyale, Memaliki şarkiye, Fransız bankası müdürleri davet üzerine Ankaraya gitmişlerdir.

Bu davetin mühim mali işlerle alakası olduğu söylenmektedir.

★ İzmir intihabı esnasında bir hadise çıkmış, Serbest fırkadan Osman beyle Halk fırkasından Cemal Şahin ve Fikri beyler arasında münaza vukua gelmiş, halk "siz çıkınız, biz rey vereceğiz," diye bağırışmıştır. Karşıyaka intihabı durdurulmuştur.

★ Urla cinayeti — Hâkim İhsan Ziya Beyin katlinden dolayı kendi aleyhlerinde şehadette buldukları iddiasile maznun Zeynel zade Hüseyin, Seyit zade Muharrem, Değirmenci oğlu Mehmet Ef. ler tarafından polis Hayrettin, Selânikli Hayri, bakkal Niğdeli Mahmut Efendiler aleyhine dava ikame edilmiştir.

★ Esnaf bankası müdürü — Faik B. Almanya gitmiştir

★ Kurtuluş bayramı — İstanbul kurtuluş bayramına ait program hazırlanmıştır. Malûm olduğu üzere bayram 6 teşrinievvelde tesadüf etmektedir

Bugünkü Maçlar

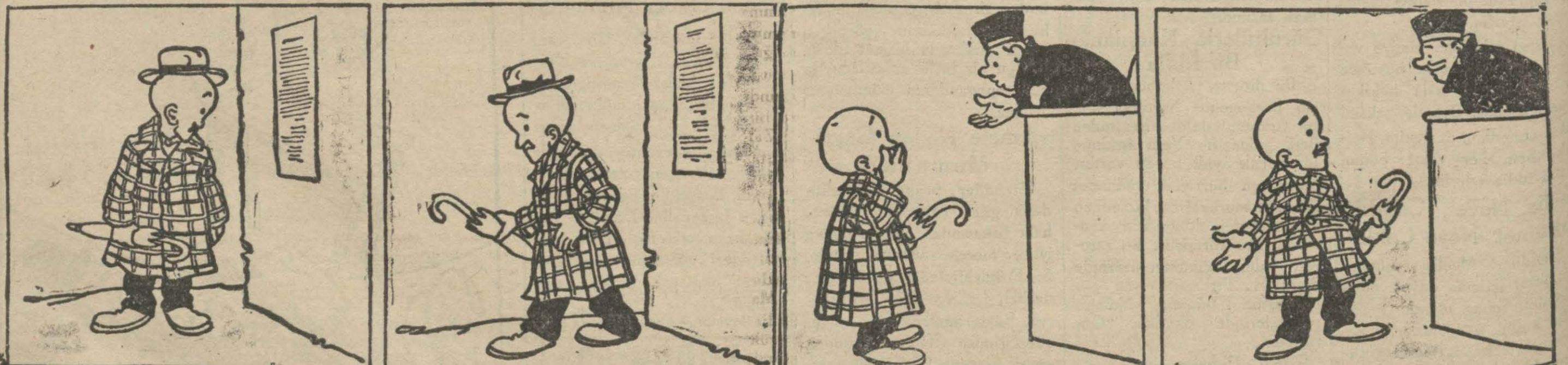
Bugün Taksim stadyomunda İstanbul futbol şampiyonu Fenbahçe ile İstanbul muhtelileri arasında bir maç yapılacaktır. Oyuncuların ekseriyetini Galatasaraylılar teşkil edeceğine göre bu maç bir nevi Fener - Galatasaray maçı mahiyetinde olacaktır. Bundan başka Galatasaray ve diğer kulüplerin tekaütleri de bir oyun oynayacaklardır. Bu arada şampiyon ve şilt galibi Fenere kupalar verilecektir.

Muallimlerin Memnun Olmadığı Bir Kanun

Yeni çıkan ve bu ayın birinde mekteplere gönderilen Muallimler Kanunu muallimlerin canını sıkıştır. Sebebi: kanunda terfi meselesine az, ceza meselesine çok ehemmiyet verilmesidir: Kanunun dörtte üçü ceza maddeleri doludur.

Son Posta'nın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan B. Ve İntihap Listesi

1: Hasan Bey — Benim ismimi bu listeye yazmamışlar, ben rey vermeyecek miyim?

2: Hasan Bey — Ben de gider dava ederim, mahkeme kapıları kapalı değil ya.

3: Hâkim — Hasan Bey, mahallenin ilmühaberi seni birkaç sene evvel ölmüş gösteriyor.

4: Hasan Bey — Demek ben ahrette rey vereceğim ha? Ben de ahrette düşmanınıza rey verir, onu da ahiret belediyesine intihap ettirim.

Hergün

Mündericamızın çokluğundan başmakalemiz dercedilememiştir özür dileriz.

İntihabat İşinde Garip Bir Mesele

Polis Memurlarının Vazifesi

Bu Mudur?

İstanbul intihabatı Pazar günü başlayacaktır. Her iki fırka da namzet listesini hazırlamıştır; listeler tabedilmektedir. Her iki taraf namzetleri arasında bir çok isimler sayılmaktadır. Bu arada dört hükümet gazetesi tahrir müdürlerinin de Halk fırkası namzetleri arasında bulunduğu bildiriliyor.

Bundan başka Halk fırkası, intihap encümeni azasından bazıları da namzetleri arasına koymuştur. Bu, tahakkuk ederse Serbest fırka derhal itiraz edecek, sandık başından uzaklaştırılmalarını isteyecektir.

Göztepede Serbest fırkaya ait beyannameleri dağıtanlara ve sinemalarda yapılan reklamlara polis müdahale ettiği de Serbest fırkaya bildirilmiştir.

Serbest fırkanın Paşabahçesi Merkezi, İkazaya müraعاتında Beykoz mürettebatından (2736) numaralı polis memurunun ocağında azasından Muhtar Beyi tazyik ettikten sonra mensuplarına ait listeyi istediğinden şikâyet olunmuştur.

Buna benzer şikâyetler her gün Serbest fırka merkezine gelmektedir. Dün fırka merkezi önüne toplanan mühim bir kısım ahali, reylerini Serbest fırkaya vereceklerini bağırarak söylemişlerdir.

Çankırı'da

Çankırı, (Hususi) — Merkez kaza mutemedi baytar Salih B. istifa etmiştir. Bununla beraber memur olduğu halde siyasetle iştigal ettiği için haklarında vilâyete ve İktisat vekâletine şikâyetle bulunulmuştur. Şikâyet eden müftü oğlu Mehmet Efendidir.

Çankırı (Hususi) — Belediye intihabına önümüzdeki perşembe günü başlanacaktır. Bazı yolsuz ve noksan muameleler için mahkemeye müraعات edenler olmuştur. Şükrü Oğuz Bey tarafından da Belediye Reisi aleyhine dava açılmıştır.

Malkaradan Şikâyet

Malkara, 2 (Hususi) — Belediye intihabatı münasebetiyle her türlü ihtimale karşı Tekirdağ'dan buraya zabita kuvvetleri getirilmiştir. İntihabata müdahale vardır.

Hükümetin, bu müdahaleleri Serbest fırka reisi Sabri

Rizede

Rize, 2 — Mataracı zade Mehmet, Hakka ve Salih efendiler, her türlü gayretlerine rağmen belediye intihabını kazanamayacaklarını anıyarak kanun hilâfi rey sandığı başında yalnız Halk fırkası mutemedinin bulunmasına imkân vermişlerdir.

Diğer taraftan mevcut sarahat hilâfına rey listeleri intihap salonuna astırılmıştır. Bu hususta salâhiyyetler makamlara müraعات edilmiştir. Efkârı umumiyeye de bildirilmesine delâletinin rica ederiz.

Meclisi umumî azasından Köse zade İsmail, Hacı İsmail zade Cemil

Son Posta'nın Resimli Makalesi

* İsrâf Edilen Kuvvet *

1 — Eskiden Mevlevî dervişleri vardı. Bunlar zikrederken döner, döner, dönerlerdi. Fakat bu dönüşün, bu büyük cehdin neticesi ne idi? Hiç!

2 — Bunun gibi bazı kimseler manasız ve lüzumsuz keşifler arkasında koşar ve herkesçe malûm şeyleri yeniden bulmak için vakit ve hayatlarını sarfederler. Fakat netice ne olur? Hiç!

3 — Bazıları da işten işe, memuriyetten memuriyete koşarlar. Fakat hiçbir yerde yerleşip esaslî bir iş yapmazlar. Bunların bu hercaillikleri ne netice verir? Hiç!

4 — Muvaffak olmak istiyorsanız yolunuzu bilinir. Hedefinizi tayin ediniz ve bütün gayretinizi hep o hedefe müteveccih olarak sarfediniz. O vakit sayınızın sehermesini alırsınız.

BUGÜNÜN TELGRAF HABERLERİ

İsmet Paşanın Nutku Tam On Dakika Sürdü

Başvekil, Programımız Ana Hatları İtibarile Eski Hükümetin Programının Aynıdır, Diyordu

[Baş tarafı 1 nci sayfada]

ile arkadaşları geldiler. Beş dakika sonra içtima davet zili çalmaya başladı.

İkiye beş kala Başvekil, koltuğunun altında büyük bir zarf ile içeri girdi, ön sıralardan birinde yer aldı.

İkiyi on geçte Gazi Hz. nin, localarını teşrif ettikleri görüldü.

Hemen aynı dakikada Meclis reisi makamını işgal etti:

— Başvekil Paşa programını meclise arzedecektir, dedi.

İsmet Paşa kürsüye çıktı. yorgun görünüyordu, fakat söze çok genç ve çok kuvvetli bir ses ile başladı. Programını aynen kaydediyorum:

Hükümet Programı

Muhterem efendiler, Hükümetin takip edeceği siyaset umumi ve ana hatlarıyla uzun senelerdenberi takip olunan hatların aynı olacaktır. Dahilde bu umumi siyasetin ifadesi cumhuriyet icabatının müttemadi bir tekâmül takip etmesi, vadediş huzur ve emniyetinin çalışmakla inkişaf etmek gayelerinin engelden masun Bulunması, vatanın, milletin harsı ve içtimai birliğinin muhafaza ve takviye edilmesidir.

Harcî İşler

Harcî siyasetimizin vuzuhu dahilde ve haricte daha bariz olduğu kanaatındayım. Bu siyaset komşularla dostluk rabitalarının her müzmirde azade olan bir samimiyet ve dürüstlikle takviyesine, millî mücadelede beri teessüs eden dostluk münasebetlerinin muhafaza ve takviyesine, yeni dostlukların lâyük oldukları kıymetle takdir edilmesine beynelmilel ihtilâfların hakem usulüne hallinin aranmasına velhasıl millî hak ve menfaat icabatının nazarda tutulmasına müstenittir.

Eski dostlukları takviye, bize yeni dostluklar temin eden bu siyasette devam edeceğiz. Türkiye'nin coğrafi mevkii ve beynelmilel vaziyetinin talep ettiği münasebat ve itibarı temin için hassas bulunmamız tabiidir.

Vatanın emniyet ve masuniyetini talep ettiği hudut dahilinde millî müdafaa mesailinde ihtiyatlı ve tedbirli bulunmağı zarurî ve elzem add ediyoruz.

Demir Yollar

Gümhuriyete kadar daima ihmal görmüş olan vatanın im-

ri ve muvasalatı faaliyetimizin başlıca bir sahası olacaktır.

Şimdiden siyasetinin ilk büyük hedeflerini elde etmekte olduğumuz bu senelerde her sahada millî birlik ve emniyet ve iktisat kudretinin inkişaf ve subulete mazhar olacağına şüphemiz yoktur.

Maarif, Adliye

Maarif siyasetimizde mesleki tahsil ve ihtisas, az masrafla çok netice arıyan ameli bir mahiyet, mekteplerimizin her türlü menfi tesirattan münezeh ahlâk ve intizam cephelelerini bilhassa ehemiyetli tutulan zihniyet ve yeni bir kuvvetle devam edeceğiz.

İçtimai hastalıklarla mücadele etmek başlıca farikası olan sihat ve içtimai faaliyetimiz idame ve tevsi olunacaktır.

Büyük adli islahatın bütün esasları muhafaza ve takviye olunacaktır. Tatbikatın verdiği tecrübelerle memleket ihtiyaçlarının talep ettiği tadilat ve tekâmülâtı aleddevam tahakkuk ettirmeye çalışmak hedefimizdir.

Cumhuriyetin masuniyet ve inkişafını ve bilhassa siyasi faaliyet ve mücadelede içinde vatandaş haysiyet ve şerefine müdafasını bir kelime ile siyasi, millî ve iktisadi inkişaf için

ilk olan nizamın masuniyetini itminan ile Adliyeden bekliyoruz. Millî iktisatta mesleğimiz malûmdur. Bizim kanaatımızca hükümetin her sahada faaliyeti nihayet millî iktisat için ya bir faide temini veya bir engelin bertaraf edilmesi gibi bir iktisadi gayeye tevaccüh ettirmek lâzımdır. İktidarımız dahilinde olan bütün gayelerimizi bu uğurda sarfedeceğiz.

Ziraat

Ziraî istihsalin maruz olduğu hususi müşkilât, nazarımızı ehemmiyetle celbetmektedir. Bu uğurda hükümetin iktidarında olan bütün tedbirleri almak başlıca mesalemi olacaktır. Millî iktisadın diğer sahalarda malûm olan programımıza yeni birşey ilâve edeceğimizdir.

Yalnız iş kanunu ve işçilerin vaziyetlerinin islahı ile bilhassa meşgul olacağımızı kaydetmek isteriz.

Malî İşler

Malî siyasetimiz bütçe müvazenesine müstenit tasarruflara ne siyasettir. Vergilerin islah ve tekâmülü yolunda senelerden beri sebatkârane devam eden tekayyüdat bütün mesuliyetimiz zamanında vasi tatbikata zemin olacaktır.

Millî paramızın kıymetini korumak için yeni hükümet te

çok dikkatli ve hassas olacaktır.

Takatımız haricinde bir yük olduğu sabit olan osmanlı borçlarından adilâne ve kabili tatbik olan ameli tesviyeye varmak için bütün hüsnü niyetimizi sarfedeceğiz.

Gün İşleri

Muhterem efendiler, siyasetimizin her sahada umumi hatlarını zikrettikten sonra şimdi günün meseleleri üzerinde müfredatlı olarak tedbir ve fikirlerimizi arz etmek için müsaade isteriz:

Limanlar

1 — Başlıca İstanbul ve İzmir limanlarında tatbik olunan ve galat olarak vasi manalı bir tabir ile liman inhisarı denilen tahmil ve tahliye şirketlerinin bu işlerde serbest zannedildiği zamanlara nisbetle bir tarakki ve tekâmül temin ettikleri sabittir.

Liman hizmetleri biz serbest işler zümresinden değil, amma hizmetlerinden telâkki ediyoruz. Bu sebeple amme hizmeti cihazını tamamen kurmak imkânı hasıl oluncuya kadar nisbeten buna en yakın olan mevcut millî teşekkülleri kaldırmıyacağız.

Masraflar

Masrafları azaltmak vasıtalarını iyileştirmek ve çoğaltmak hedefimizdir. Gitgide kanun ve mukaveleler ahkâmı ve imkân dahilinde, rihim hizmetlerinin de anıme hizmeti cihazı dahiline alımya çalışmak takip ettiğimiz hattı haketir.

Memurlar Mütakailler

2 — Memurun maaşlarında teadül kanunu ile tekaüt kanununu alâkadaran refah ve hukukunu tesri edecek surette tekâmül ettirmeye çalışacağız.

Fakat bu kanunlarda tenzilat yapmak tekâmüllerine asla muvafakat etmiyedeğiz.

Borçlar Meselesi

3 — İcra ve iflâs kanununda borç için hapsin kalkması, iâmsız icra gibi esaslardan geri dönmek mütesavver değildir. Bu esaslar haricinde kalan noktalardan memleketin ihtiyacına göre lâzıngelan tedbire bittabi tevessül edeceğiz.

4 — Gerek mübadillerden, gerek diğer vatandaşlardan borçlanma suretine kendilerine arazi verilmiş olan küçük çiftçilerin bu sebepten mütevellit borçlarını tahfif için elimizden gelen gayreti sarfedeceğiz.

5 — Erazi vergisi: Bunda şayanı nazar başlıca nokta kıymet takdirdir. Kıymet takdirdini yeni bir usule rapteden tecrübe kanununun bu sene vereceği tecrübeleri bütün memlekete teşmil edeceğimizi ümit ediyoruz.

İratsız arsalar, bilhassa bataklık, çalıklar vergilerinde tenzilat tekiif edeceğiz. Orman, bağ, meyva ağacı yetiştirecek olanlara uzun müddet muafiyet teminini düşünmüyoruz.

Müsekkefat Vergisi Ve Diğerleri

6 — Musakkafat vergisi: Umumi ve hususi tadilat şartlarını hafifletmek için teklifatta bulunacağız. Yeni kârgır inşaat

Sözün Kısası

Yağma Hasanın Böreği

"Yağma Hasanın böreği", diye bir tabir vardır. Bu sözün hangi fıkradan çıktığını pek iyi hatırlamıyorum. O zavallı Hasan kimdir? Böreği nasıl yağma edilmiştir? Kimler tarafından? Hasan ağaçtağı mahkeemeye, kadiya filân müraعات etmiş midir? Bilmiyorum.

Yalnız, bu zavallı Hasandan daha talisiz bir müessese tanyorum ki, o da Ankara Türk ocağıdır.

Dünkü Son Posta'nın "İster inan, ister inanma!", sütununu okudunuz mu? İkinci defa gülmeniz için ben size o sütunda çıkan bir listenin bazı rakamlarını tekrar edeceğim. Bu liste Ankara Ocak merkezinden maaş alanların kadrosudur.

Bu rakamları ötedenberi duyuyorduk. Bilmem yalan, bilmem gerçek; fakat doğru olmasına mani görmediğim burakamlardan evvel şunu hatırlatmak isterim ki, Türk ocağı bir hars müessesesi, bir hayır cemiyetidir. Böyle yerlerden para çekilmez, bilâkis onlara iane verilir; yalnız küçük maaşlı memurlar ve müstahdemler müstesna.

Bizdeki Türk ocağında-rakamlara dikkat-sekizyüz lira reis Beyleer; beşer yüz lira umumi kâtiplere, muhasiplere, murahhaslara... Sonra lokal müdürleri (ne lokali?), neşriyat müdürleri (ne neşriyatı?) tiyatro müdürleri (hangi piyes, hangi temsil?) kontrolörler, çiftler çiftler müdürler, muhasipler ve saireye ikişer, üçer yüz lira...

Ayda on binlerce lira maaş alan bu sekiz on beyin Türk ocağına, Türk milletine, Türk memleketine faydaları nedir? O neşriyat müdürleri, ocak reisi V. S. beylerin üç beş kitabından başka nenin neşrine nezaret ederler? O tiyatrodan, millî harsı terbiye, millî mefkûreyi takviye eden hangi piyes oynanmıştır?

Bugünün Türk ocağı parasız günlerinde yaptığı işin on da birini yapıyor mu?

Yeni Turan, Kızıl Elma, Türk camiası, millî mefkûre, millî hars, aziz kardeşler, aziz kardeşler, nutuklar, hitabeler..

Bir telefon:

— Muhasip Bey... Bizim maaş gönder.

için mevcut muafiyetini teşmil ve tevsiine tevessül musammemdir.

Belediye resimlerle tapu ve intikal harçlarından esas olarak kıymet meyanının mükelleflerine mühim surette tadilî mukarrer ve kazanç vergisi tatbikatının islahında esaslı tedbirlere tevessül olunacaktır.

7 — Sayım vergisi: Alınan resimle hasulat arasında bir tevazün ve ahenk tesisi düşünülmüştür. Eger fiyatların gidışı bu tevazünü ihlâl ederse vergide tadilat yapmak tabiidir.

8 — Veraset ve intikal: Bir haddi asgarî tayini ve ev eşyasının istisnası ve kanunu medeni icabatı ile hem ahenk kılınması musammemdir.

9 — Muamele vergisi: Bunun gerek ihracata ve gerek dahili mamulata tesiratı malûmdur. Hükümet her iki istikamette esaslı bir faide teminine bilhassa çalışacaktır.

[Devamı 4 üncü sayfada]

İster İnan, İster İnanma!

Dün Meclisi dinlemek için radyomuzu açtık. Meclisin açılışını İsmet Pş. nin nutkunu mükemmel dinledik. Sonra Fethi Bey kürsüye geldi. Muhalefet reisi sözüne başlayınca alâkamız arttı. Pür dikkat kesildik, fakat ne o... tır... ik... Düğme çevrildi, ses kesildi.

Meclisi alamıyoruz, Fethi Beyi dinliyoruz.

O vakit birdenbire aklımıza geldi ki radyoyu kapadılar. Fethi Beyin nutkunun işidilmesini istemiyorlar. Çünkü Fethi Bey sözüne acı tenkitlerle başladı. Bu tenkitleri ne kadar az insan işidirse o kadar iyi olurdu.

Fakat radyo, posta gi, bi, telgraf gibi umuma seyyanen hizmet eden bir devlet müessesesidir. Bu müessese yalnız hükümet namına değil memleket namına propaganda yapmağı memurdur. Radyonun kesilmesi kimin tarafında vaki olmuşsa, doğru bir hareket değildir.

Zaten bu nutkun intişar vasıtası yalnız radyo da değildir. kil. Türkiyede matbuat vardır. Bu nutuk matbuat vasıtasıyla neşredilecektir. O halde radyoyu kapamak ne mana vardır?

Manasızdır. doğru değildir ama işte bizde bu küçüklüğü yapmaktan çekinmiyorlar.

İster İnan, İster İnanma!

DÜN FIRKA LİDERLERİNİN NUTUKLA- RINDAN SONRA MÜNAKAŞA ÇIKTI

Dahiliye Vekili, Serbest Fırkaya Şüpheli Şahısların Girmeleri İhtimali Üzerine Tedbir Aldığını Söyledi, Maksadımız Fethi Beyi Sui Mukarenetlerden Korumaktı, Dedi...

Ankara, 2 (H. M.) — Fethi Bey kürsüden indikten sonra Adliye Vekili söz aldı, borçtan dolayı hapis cezasının iade edilmeyeceğini söyledi. Fakat hükümetin matbuatının istifasında aynı hareketle devam edileceğini arzetti.

MALİYE VEKİLİ.

Adliye vekilinden sonra Maliye vekili kürsiye geldi: — Tahammül edemeyece-

ğimiz kadar ağır yük altında. Bunlardan tenzilât yapacağız, dedi.

İKTİSAT VEKİLİ

Sıra İktisat Veiline gelmişti. Mustafa Şeref bey: —Devletçilik demek herşeyi behemehal kendi teşkilâtı altına almak demek değildir, dedi.

DAHİLİYE VEKİLİ

Günün en mühim beyanâtı Dahiliye vekilinki idi. Şükrü Kaya B. dedi ki:

Fethi Beyin Nutku

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Muharrirler Kim?

Ben, bu muharrirlerin kimler olduğunu, neler olduğunu size haber vereyim: Bu muharrirler, hükümetin bilhassa mali ve iktisadi siyasetidir ki, halk tabakalarında büyük, derin bir memnuniyetsizlik tevhit etmektedir. Bir muharrir daha, taşradaki fırka teşkilâtıdır.

Şayamı memnuniyettir ki, fırka bu teşkilâtı ıslah için bir takım tedbirler almıştır. Bu tedbirlerin bu derde kat'i deva olmadığı kanaatindeyim. Fethi B. Ve Arkadaşları Muvaffak Olamazlarsa..

"İnkılâp tehlikededir. Kendilerine bu kadar itimat edilen Fethi B. ve arkadaşları, bu teşebbüste muvaffak olamazlarsa, fırkadan sarfı nazar lâzımdır..", diyorlar. Cumhuriyetin ebedileşmesi için fırka teşkilâtı edemezse, inkılâbı tahlikeye düşürecekse, Mecliste murakabeyi tek bir fırkaya bırakmak lâzım. Halbuki kakikat böyle değildir. Arkadaşlarımız Cumhuriyetçi, lâik ve milliyetçidir.

Bunu iftiharla söylemek isterim.

Dedikodular Yerine Asıl Derdi Bulmalıyız

Halk sıkıntılıdır. Vergiler, halkın tekiye kabiliyeti ile mütenasip değildir. Dedikodulara vakit geçirmektense, asıl vazife bu derdleri bulmaktır. Bu, bizim vicdan borcumuzdur.

Mürtecilere Karşı Müsterek Hareket

Memleketimizde mürteci kalmadığını söyleyemiyorum. Böyle bir iddia hatırdan geçmez. Bu muzır insanlara karşı birlikte tedbir almak, beraber çalışmak, hepimizin en az vazifesi olacaktır. Yalnız şunu söylemeliyim, ki bu sıkıntıları unutup bununla uğraşmak yalnız bir harekettir.

Gazi Hazretleri

Gazinin, S. F. ile beraber olduğunu işaa ettiğimiz söyleniyor. Ne ben, ne de arkadaşlarım, Gazinin aziz şahsına karşı büyük bir hümmetsizlik olan böyle bir hareketle bulunmadık.

Beşiktaşta iradı nutkedenin, fırka ile alakadar olmadığı izah edildi. Artık buna inanmak lâzımdır.

Fırka teşkilâtı için Gazi H. nin cevaplarını, sui tefekkürleri men için neşrettirdim. Bu yüksek gayeyi küçük düşürecek dedikodulara asla meydan vermedim ve vermeyeceğim.

Yeni Hükümetin Programına Geline..

Hükümetin yeni programını gözden geçirelim:

Adli Kısım Ve İcra Kanunu

Adli kısımda, icra ve iflâs kanununda borçlular için hapis kararının iade edilemeyeceği yazılmaktadır. Hükümetin alacakları için hapis varken, ferdin alacağından bunu kaldırmak tam bir hareket değildir. Hapis cezası gayri medeni bir hareket, hükümetin kendi alacakları için tatbik ettiği hapis cezasını da gayri medeni bir hareket olarak kabul etmek lâzımdır.

İcra ve iflâs kanununun, buhran iktisadi nazarı dikkate alınarak tadili lâzımdır. Ümit ederim ki, yeni Adliye Vekili, mahkemelerin istiklâlini temin edecek ve işlerin daha çabuk yürümesini nazarı dikkate alacaktır.

Sabık Adliye Vekili — Efendim, mahkemeler müstakil değil midir? Bu ciheti tavzih etsinler.

Fethi Bey — Efendim, söz alr, söylersiniz.

Yeni Hükümetin Malî Programı

—Gazetelerde gördüğüm malî programı okudum. Görülüyor ki yeni İsmet Pş. kabinesine, eski İsmet Pş. kabinesinin takip ettiği malî siyasetin bazı cihetlerini yalnız gördüğü için geri ahyor.

Biz, söylediğimiz zaman büyük hücumlar karşısında kaldık. Nihayet hükümet efkârı umumiyeye huzurunda geri döndü. Vergiler ağırdır, demek propaganda yapmak değildir. Bunu söylemek Cumhuriyet mefhumunu anlamamak demektir.

Bunu diyenler, maliyenin mühim bir sandalyesini işgal ederlerse, mesele, daha ziyade ehemmiyet kesbeder. Ulu orta söz söylemek zamanı geçmiştir. Söz söyleyenlerin, bu sözlerinin efkârı umumiyede yapacağı tesiri düşünmeleri lâzımdır.

Siyasetimizin birçok iflâslara

— İntihabatta vazifemiz kendi fırkamız bana emniyet ettiği kanunları hâkim kılmaktır. İntihabatta bitarafane hareket ediyorsak bu, kanun perverliğimizdendir. Münevver olan memurları birer makine farzetmek kabil midir? Bahuş bunlar da rey sahibi bulunuyorlar. Ne garip tecellidir ki daima takdir ile anılan telgrafçılar bile sui istimal ile itham ettiler.

Fethi B. demokrasi dersi vermeye kalkıyorlar. Halbuki bunu yapan biziz. Kendileri burada bizim eserimiz olarak ispatı vücut ediyorlar, bize neşriyat serbestisini fırkalarının eseri gibi gösteriyorlar. Halbuki naşiri efkârları olan gazeteler bize karşı en şeni iftiraları yapırlarken Fethi Beyefendi Paris'te sefir bulunuyorlardı.

Biz bir tamim yaptık. S. Fırkaya şüpheli eşhasın girmesi ihtimalini düşünerek valileri uyanık bulundurmaya çalıştık. Fırkaya girecek şüpheli kimselerin şahıslarını tesbit ile bildirilmesini istedik. Maksat Fethi Beyi sui mukarenetlerden kurtarmaktır. Cumhuriyetçiyiz, lâyikiz, diyorlar.

İçlerinde öyleleri var ki Cumhuriyetçilikle lâyiklikle alakaları yoktur. Meselâ Beşiktaşta Serbest fırka ocağı açılırken sebep olduğunu sakhyamazsınız.

Bundan sonra traktör rüsumunun ilgası bahsine geçen Fethi Bey, çift hayvanatına vergi ihdas edilirken traktör rüsumunun kaldırılmasından bahisle, Maliye Vekilinin köylüleri himaye hakkındaki sözlerle bu filyatın birbirini tutmadığını söyledi.

Müteakiben, Başvekilin, devletçilik esası etrafında söylediği esasın ne suretle tatbik edildiğini anlatarak, müskirat inhisarının evvelce ecnebi sermayedarlara verildiğini; limanlarda, devlet sermayesini hususî adamlara işletmek suretile Devletçiliğin tecelli ettiğini; barut inhisarında hükümetin ecnebi bir şirketle ortak olduğunu, yazılıp bozulan şimendifer mukavelelerinin devletçilikle kabili telif olmadığını izah etti, ve:

— Misal mi istiyorsunuz? Dedi ve şöyle devam ederek, umumî yollar dört sene evvel devlete verilmişken, ikinci bir kanunla idarei hususiyelere ve geçenlerde çıkan üçüncü bir kanunla Nafiaya verildiğini, dört sene içinde üç defa yol siyasetinin değiştiğini ve görüldüğüne göre muhterem Başvekilin daimi tekâmül halinde bulunduğunu söyledi ve şunu ilâve eyledi:

"Hükümet, programında vergi kanunlarının tadilinden bahsederken, masraf bütçesinde ne gibi tasarruflar yapacağını söylemiyor, acaba mas-

profesör İsmail Hakkı Beyin yanında vaziyet alan doktor Şükrü Bey, ismi zabıta siciline girmiş biridir. Size daha iyi anlatayım. Şen konak sahibi Şükrü Bey...."

Bu söz üzerine Mecliste "Ya! Ya! Ya!," Tarzında uğullar, bir hayret ve onu takiben hakaretimiz kakkahalar görüldü.

"Doktor Şükrü, orada bugünkü hükümetten bahsederken İsmetler ve mutemetler saltanatı dedi. Karşı fırka buna iştirak etmiyorum demedi.."

Dahiliye Vekili sözüne devam ederek dedi ki:

— Menemen'de fesler kalıplandı, Balıkesir'de tekkeleri süpürdüler, Akhisar'da bayrak açtılar. Fethi B. bunlara arkadaşlarımız diyebilir mi? Fethi beyin ismini bütün bunlara bayrak ve uğultu yapmaktan korumak isterdim.

Propagandalara kapılarak mahkemelere düşen vatandaşlar vardır. Vergiyi indireceğiz demek propagandadır. Fakat vergi kalkmıştır demek bir cürümdür. 31 mart hadisesi göz önünde iken bir dahiliye vekili yastığına dayanarak karşıda seyirci kalmaz. İntihabata müdahale yoktur. Herbelediye dairesinin kapısında polis ve jandarma varsa bu müdahale demek değildir. Bunlar bilâkis inzibatı muhafaza edip intihabın serbest cereyanını temine çok çalışmaktadırlar.

Siirt Meb'usu Mahmut B.

Kürsiye geçti. Fethi Beyin harici borçlar işinde eski mukavelenin tatbikine taraftar olduğunu söyledi, Fethi B. bunu tezkip etti.

İsmet Paşa Kürsüde...

Başvekil tekrar kürsiye çıktı: Muhterem Efendiler! karşı fırka lideri Fethi Beyin muhtelif vesilelerle söylediği sözlerde çok güzel şeyler buldum. Çok mahirane taktikler, politika tuzakları vardır. Biz güzel taktikleri esasen sevdiğimiz için bu oyunları kendilerine göstererek gene kendilerini zevkyap edeceğiz. (Alkışlar)

Meclisin toplanması sebebinde bir türlü kendilerini ikna edemiyorum. Halbuki resmen, alenen neşrettiğimiz kararnamede milli parayı korumak tedbiri ve butedbirle siyasetimizi izaha fırsat vermiş olmak için meclisin toplandığı musarrahtır. Para meselesi için meclisin toplanması lüzum var mı? Vereceğim izahatın kendilerini mutmain edeceğini zan ediyordum. Bunu muhtelif zamanda görüşerek

raftan yapacağı tasarıfu düşündü mü?.."

Fethi B., bu saydığı sebeplerden dolayı yeni hükümete itimat beyan edemeyeceğini söyledi ve karşı fırka meb'usları tarafından alkışlandı.

kararlaştırdık. İsimleri ve şahısları yoktur. Belli ve sayılı olan zevat ile oraya gelerek kararlaştırılan bir iş, bir oyun olamaz. Kendileri bazı vekillerin çekilmesinden anlaşılıyor ki iftihara müstağrak olmuşlar.

Bundan çok iftihar duyuyorlarsa, haber versinler bizzat istifa ederek müteleziz etmek isterim. Fethi B. hatırlarlar ki Serbest Fırkamızın teşekkülünde elden gelen yardımı yaptık. Bir fırkamız başında bulunan adamın hareketi o fırka için miyar olmalıdır.

Fırkaları meydana çıktığı zaman bunun siyasi hayatımızda bir tekâmül merhalesi olacağını söyledim. Yaptıkları bütün ithamlara karşı bir ay ses çıkarmadım. Arkadaşım diye kendilerini şerefyap ettikleri gazetelerde şahıslarımız ve fırkamız hakkında türlü neşriyat devam etmektedir.

Temenni ederim ki kendileri de benim kadar mütehammil olsunlar. H. Fırkasından bahsederken zabıta vukuatını andıran birçok teferrüattan bahsettiler. Bu yolda kendilerini takip etmeye imkân yoktur. Mutemetler bizde ise murgup olurmuş, onlara geçerlerse şereflerine nakisa gelecek isnadata maruz kalmışlar. Bu hükmü nereden çıkardılar? Hatırlamalıdır ki, değil mutemetleri, H. F. hükümeti hatta vekilleri yerinden kaldırmış, hapisaneye atmıştır.

Herhangi bir zavallı adamın hatasını hükümete recme isnat etmek bize söylenemez. Bir hatayı gördüğümüz zaman behemehal tashih ederiz.

— Dürüst olmaları karşı karşı bizim kadar dürüstük ve şiddet gösterirlerse kendilerini şimdiden tebrik ederim.

İsmet Paşanın Nutku

[Baş tarafı 3 üncü sayfada]

Meclisin iradesi

Vergilerde düşündüğümüz tadilatı zihnettikten sonra bir noktayı bilhassa tebarüz ettirmek isteriz:

Devlet hazinesinin kudret ve intizamının haliden masuniyeti başlıca hayat esabındandır. Bu sebeple büyük millet meclisinin yeni bir kanunla tadil olunca kadar mevcut kanunla tayin edilmiş mükellefiyetler behemehal istihsal ve tahsil olunacaktır.

Mütemedi bir tekâmül ve tadile tabi olan vergilerin cibayatinde her hangi bir tereddüte asla musamaha etmeyeceğiz.

Muhterem efendiler: Her şeyden mühim olan mesele Büyük Millet Meclisinin idarcesine ve iradesine kendi hancinde her hangi bir tesirin müessir olmayacağına katıyetle inanılmaktadır. Bu uğurda elindeki bütün vesaiti kullanmak icra vekilleri heyetinin başlıca vazifesi olduğundan asla şüphe edilmemektedir. Eğer bu maruzatımız tatbik ve tatbikini muvafık görürseniz muzaheret ve itimadınızı izhar buyurmanızı istirham ederim.

Ahlâk, fazilet, dürüstlük itihami bize karşı yapılamaz "alkışlar.."

Barem kanunu hücumu mahiranedir. Emsali nisbet üzerinde tetkik edeceğiz diye yerinden mevzuu bahsedeceklerini söylüyorlar.

Bu politika manevresi içi güzel mevzudur. Fakat o manevreler buldukları yerde nasıl kalayım diye düşünen ve dermansızlıktan dizleri titriyen adamlara karşı yapılır, bize karşı yapılmaz.

Biz doğru bildiğimiz yolda tek başımıza da kalsa gene devam ederiz. Hayır efendiler, Büyük memurlara yapılan zamların haksız değildir. Bunları ellerine geçen parayı düşünsünler. 600 lirayı çok görmesinler. Bunlar nihayet on kişidir.

Devlet ihtisas kesbetmiş memurların omuzlarına dayanır. Memuriyet hayatı genç efendilerin üç gün oturacakları bir menzil noktası değildir.

Tekaüt kanununun müzakeresinde bir tuzaktan sakındırlar, bir tuzağı da ayağımızın altına koydular. Mecliste senelerce meb'us olarak, reis olarak bulundular.

Bilirler ki memuriyetten meb'usluğa gelenler tekaüt maşraflar. Faal politika hayatında bulunmayıp cepheye çalışırken de böyle id. Bu hususta evvelce itirazatta bulunmuş ise hangi zabıt ceridesinde okuyalım?

Traktör ve çift hayvanları hakkında söyledikleri daha mahirane, daha eğlencelidir. Traktör için sorunuz, neye çif hayvanları için sormuyor sunuz?

Traktörü sorduğumuz gibi çift hayvanlarını dahi sormadık. O zaman derdim ki bu meseleler tetkik olunmaktadır ve tetkik olunduktan sonra bir şekli halla raptedilecektir.."

Fethi B. Cevap veriyor

Serbest Fırka Lideri cevap vermek istedi, kürsiye geçti:

— Muhterem Başvekil gayet kuvvetli bir fırka ile gayet küçük bir fırkaya hücum vaziyetindedir. Bu vaziyette bir muzaheret elde edebilir. Fakat bu hakiki değildir. Beni taktik yapmakla, tuzak kurmakla tavsif etti. Bana herşeyi söyleyeceğini tahmin ederdim.

Fakat ecnebi sermayedarlığın samsarlıkla itham edileceğini düşünmemiştim. Bana, yapacağım işlerin ne gibi şeyler olduğunu tafsilatle izah etmemi istiyorlar. Ben bir program neşrettim.

Söyliyeceğimiz herşey oradadır. Buraya bir hükümet programı okumak için gelmedim. Sizin programınızı tenkit için geldim. İnhisarlardan demişlerini dolduranlar demişlerini Şimdi bunlar kimlerdir? denildi. [Devamı 5 inci sayfada]

Fırka Liderinde Münakaşa

[Baş tarafı 4 üncü sayfada]

liyor. Şahsiyattan müctenip olmakla beraber bu hususta fikirlerimi söyleyebilirim.

Izmir liman inhisarı denilen şirkete hükümet 1,000,000 lira sermaye vermiştir. Bu suretle teşekkül eden şirketin başına liman ve ticaret işleri için alakası olmayan kimseler getirilmiştir. Bunların başına da doktor veya operatör olan bir kimse geçmiştir.

Benim muhalefet vazifesini terk ederek kaçacağı zannediyorlar. Hiçbir zaman, hiçbir yere kaçmak ihtiyacını hissetmiyorum ve etmeyeceğim. Bir memleketi şimendifer yapmak bir siyaset değildir, tabii bir iştir.

Liman işleri de böyledir. Bunları yapmak lüyumunu mütearife kabilindedir. Akil ve hayalimden geçmeyen şeyleri bana isnat ederek hücumlarda bulunmak dürüstlük değildir. Sonra Hükümetin siyaseti "milli iktisat", deniliyor. Değildir. Sonra bizim ki gayrimillî iktisat oluyor.

Programımız meydandadır. Buna gayrimillî iktisat demek dürüstlük mütenasip değildir," dedi.

İsmet Pş. Kürsüde
Başvekil tekrar kürsüye geldi. Dedi ki:

— Muhterem Fethi bey benim sözlerimden kendisine sermayedarlara sımarslık isnadı gibi bir mana çıkarmışlar, asla böyle bir maksadım yoktur. Izmir liman şirketinde bazılarının ihtisasları haricinde vazife aldıkları ve onlara beyhude yere tahsisat verildiğini söylediler.

Bu, tefsirdir. Fakat bizim anlayışımız cep doldurmak bu değildir, bir operatör de liman reisi olur mu? Diyorlar. Halbuki bu zatı bu işe getirmek için çok emek sarfedilmiştir.

Borçlar meselesinde memnuniyetle gördük. Fethi Bey de bizimle beraberdir. Bundan dolayı kendisini hem tebrik, hem teşekkür ederim.

Fethi Bey Söz Aldı
Badehu Fethi B. tekrar söz alarak:

— İsmet Paşanın şimdilik insafa rücu etmesinden nasi teşekkür ederim. Tenkitlerimizi de mansızlıkla ithamda ısrar etmiyorlar.

— Benim nazarımda kavimicerekte kalıyor. Bu noktayı nazardan cevap vermeyeceğim dedi.

Pundan sonra hükümete itimat beyan ve meclisin müteakip celsesi teşrinisani ipti'asına talik edildi.

Polis Mektebinin 42 inci Devresi, Derslerine Başladı, Mektep Faaliyet Halindedir...

Hocalar hey'eti Efendiler derste Polislerimiz talimde...

Polis mektebinin 21 inci devresi tahsil muvafatını bitirmiş, mürettebatına dağılmışlardır. Bu devre, muhtelif merkezlere ve vilayetlere (150) kadar memur yetiştirmiştir. Birkaç gündüberi kırk ikinci devre Yıldızdaki mektepte tedrisatına başlamıştır.

Birkaç gündüberi mektebin Ankaraya nakli hakkında rivayetler vardır. Fakat Ankarada elverişli bir bina olmadığı için bu haber mevsimsizdir. Bu seneki müdavimlerin adedi eski devredekiler kadar olacağı tahmin olunmaktadır.

Rus Filosu Bugün Geliyor

Gelecek Gemiler Beş Parçadır...

Baltıktan hareket ederek muhtelif limanlara uğruya uğruya şehrimize gelmesi beklenen Rus filobunun bugün muvafatına intizar olunuyor.

Filo, iki torpido, bir krovazörden mürekkeptir. İki de tahtülbahir gelecektir. Filo, bir kaç gün evvel Yunanistanın (Faler) limanında bulunuyordu.

TEŞEKKÜR EDERİM

Üç seneden beri müptelâ olduğum (hazırlıklı dahil) hastalığı münasebetle Gureba hastanesi "B" mütehasssı doktor muhterem Ali Eşref ve muavini Muhsin beyler tarafından ameliyat yapıldım, şifayap oldum. Muhterem doktor beylerle bu meyanda cerrahtî vazife gören Mehmet efendiye ve ameliyattan sonra müşfikane bakımlarına meftun olduğum mezkûr hastane hemşirelerinden başhemşire Nebiye, Nakiye, Fatma hanımlara da beyanım teşekkür ederim.

Hüseyin Avni

Mecliste Bayılan Da Vardı

Ankara, 2 (H. M.) — Meclis o kadar kalabalıktı ki samine mutav veçile verilen yer kâfi gelmedi. Meb'us sıralarının arka taraflarile pencere içleri ve Riyaset kürsüsünün iki tarafı da ziyaretçilere verildi.

Samiinin yarısından fazlası kadındı, içlerinde dar yerde sıkıntıdan bayılma nöbeti geçirilen de vardı. Polis müdahaleye mecbur kalıyordu.

Ankara Bugün Boşalıyor

Ankara, 3 (H. M.) — Burada bulunan meb'uslardan

İsmail Fuat ve Şürekâsı

Zabıtana, Muallimlere, Devlet memurlarına ve Banka memurlarına

TAKSİTİLE

Satış muamelesine başlanmıştır. Tafsilatını müessesenin Sultanhamam'daki manifatura mağazasından öğreniniz.

Müdüriyet: Tel. İst. 192

Zaro Ağa

Uğradığı Kazadan Çok Sarsılmıştır...

Nevyorktan Berline gönderilen bir telgrafta Zaro ağaya çarpmış olan otomobilin ihtiyarı fazla sarstığı için Zaro ağasının kurtulması mümkün görülmemektedir.

birçoğu bugün hareket etmek istediler. Fakat trende yer bulunmadı. İhtiyatlı davranarak birgün evvelden yer tutanlar kârlı çıktılar.

Fethi bey ile Nuri bey bu aradadır. Fethi bey doğru İstanbula gidecek, Nuri bey ise Eskişehirde trenden inerek Kütahyaya gidecektir.

Kadın Ve Kalp İşleri

Erkekler Aşklarını Nasıl Gösterirler

Sevilip Sevilmediğinizi Nasıl Anlıyabilirsiniz?

Sevdanın Tezahüratı

Karilerimden aldığım mektupların çoğu bu mevzuata temas eder. "Filân kişi bana iltifat ediyor, ilânı aşk ediyor filân... fakat hakikaten beni seviyor mu? Bunu anlamak istiyorum. Fakat elimde miyârım yok. Sevilip sevilmediğimi nasıl anlıyabilirim?" İşte karilerimin çoğu bana bu suali soruyorlar?

Kadınlar sevidiklerine çabuk inanırlar. Onun için erkeğin kendisine "seni seviyorum..." "Sensiz yaşayamam," gibi beylik cümlelerle ilân aşk etmesi kâfi gelir. Bu sözleri erkeğin aşkının bir ifadesi zanneder. Halbuki bu kadar ileri giden erkekler hiç te sözlerinde samimi değildirler. Askım daima lâfla ifadeye çalışan erkeklerin maksatlarından korkmak lâzımdır. Onlar kızı aldatmak, sonra bırakıp savuşmak havesindedirler.

Kızı çabuk aldatılmak için onu, aşkına inandırmak ihtiyacını duyar. İşte: seviyorum ve ölüyorum, diyen erkekler bu cins erkeklerdir. Sakın bunlara inanmayınız.

Kalbin aynası gözlerdir. Sevdayı en iyi gözlerden okuyabilirsiniz. Söz, hareket, herşey sizi aldatabilir. Fakat gözler aldatamaz. Aşk dolu gözler o kadar manalı ve sahardır ki, sahibinin hissini derhal ele verirler.

Sevilip sevilmediğinizi anlamak için erkeğin gözlerine bakınız. Erkek ne kadar yapmacık yapıya çalışırsa çalışsın, gözlerinin ifadesini değiştiremez.

Yalnız dikkat ediniz, erkeğin muhtelif aşk şekilleri vardır. Bazan merhamet ederek sever, bazan kendinden geçerek sever. Birinci sevdayı size karşı müşfik ve himayekâr hareketlerinden de anlayabilirsiniz.

Merhamet için seven adam sevgilisini rencide etmemek, ona yardım edebilmek için elinden gelen hiçbir şeyi esirgemez. Bu hareketi sevdasına alâmettir.

Fakat hediyeleri, öpücükleri, vaatleri, izdivaç tekliflerini birer aşk ve sevdâ alâmeti olarak kabul etmek mümkün değildir. Bunlar daha ziyade iğfal vasıtalarıdır.

Hanımteyze

Mantolar

Yaka ve kolları...
künden olan bu...
düğmelidir. Şapka...
olmakla beraber...
manto kuması...
İki yanlardan...
rülebilecek şekilde...

Tedbirden Hata

Bir Otomobil Dün...
Köprüsünde...
Yuvarlandı...

Dün sabah...
doğru inen 2319...
mobil şoförü, köprü...
olduğunu görmişti...
ken ön iki tekerle...
düşmesi ile derh...
miş ve feci bir...
geçmiştir. İki...
kaydıktan sonra...
durdurulabilmesi...
linden birşeydir. S...
bu kazada gö...
köprü açık iken be...
işaret konmalıdır.

"SON POSTA," NIN Tefrikası: No 48

MUHARRİRİ
MORIS LÖBLAN

Arsen Lüpen'in Son Sergüzeşti

İMDAT GELİYOR

— O Arnolt ki, cinayet işi edildiği vakit, mutfağın eşigindeydi ve ben güvercinliğe koştuğum vakit arkamdan geldi.

Raul dedi ki:
— Fazla söylüyorsun, Beşu. Ben demin dedim ki, Mösyö Gerseni öldüren Arnolt değildir.

— O halde bize mücrimi göster. Bu, ya Arnolttur, ya başkasıdır. Başkası ise kimdir? Söyle bakalım.

— Ortada cinayet yoktur.

— M. Gerseni katledilmedi mi?

— Hayır.
— Neden öldü? Nezleden mi?

— Bir takım meşum hadiselerin tevalisi yüzünden öldü ve sebep M. Montesyödür.

— Ha.. meğer katil bundan iki sene evvel ölen M. Montesyö imiş te bizim haberimiz yokmuş; öyle mi?

Raul izahlarına devam etti:
— Mösyö Montesyö, altına sahipti ve bunun kolayca başkaları tarafından gaspedilmesine razı değildi. Bir hasis tasavvur et ki, bir güvercin kulesinin mahzenine altınları

yiğmiş olsun.

Bu hasis, kendi yokken, hazinesinin başka birisinin eline geçmemesi için bazı tedbirler almaz mı? Ve ömrünün son günlerinde, Mösyö Montesyö, kışı bu şatoda geçiremiyor, Parise gidiyordu. Vefatına takaddüm eden yaz mevsiminde, Mösyö Montesyö, güvercin kulesinin kapısında bazı elektrik tertibatı vücuda getirdi. Bu işleri Voşel ananın oğluna yaptırmıştı. Bu tertibatı o tarzda yaptırdı ki güvercinliğin kapısına elini süren bir adam, kapının yanında gizli bir yere konmuş bir revolverden otomatik bir tarzda çıkan kurşunu göğsünün ortasına yer. Hatta bunun için Mösyö Montesyö kapının iki tarafına şu lâvhaları koydurmuştu:

"Tamirat vardır. Buradan geçmek ciddi surette tehlikelidir.

Sonra kapıları kapattı, anahtarları aldı. Katerin ve arnoltla beraber Parise gitti. Vâsil olduğu akşam da ihtikamı dağıtıldı.

"Bunun için de ne altının sırtını bildirmeye, ne de güvercinliğin kapısındaki tehlikeyi izah etmeye vakit bulamadı.

Aradan yirmi ay geçti. O vakte kadar hiç kimse, köprüden geçmedi ve güvercinliğin kapısını zorlamadı.

Mösyö Gerseni Katerinin köprüyü geçtiğini öğrenince, oraya koştu, güvercinliğin kapısını açtı ve kurşunu göğsünün ortasına yedi.

İki kızkardeş Raulü ihtiraslı bir dikkate dinliyordu. Beşu düşünce içindeydi ve uşak

gözlerinin bütün dikkatle Raulu bakıyordu.

Raul devam etti:

— Arnolt, güvercinlikteki tehlikeyi biliyor midir? Benim bildiğime göre o tarafın semtine uğramıyordu. Belki makul bir ihtiyatla, belki de birşey bilerek. Bu hususta hiç birşey söyleyemem. Yalnız, şunu biliyor ki, Mösyö Gerseni vefatından sonra hazinesini kendine hasretmek isteyen bir o kalmıştı. Fakat, Mösyö Montesyönün ölümünü çeviren esrarı ne müstantik efendi, ne müddeiumumi, ne de Emniyet memuru Beşu keşfedemediler.

Beşu Raulün sözünü kesti:
— Sen de bunu çabucak keşfetmedin ya..

— Dakikasında anlamıştım. Evvelâ ortada katile ait hiçbir

emare yoktu. Sonra elektrik tellerini, revolveri tetkik etti. Bunun içindir ki, Voşel hezeyanlar arasında ağacından ve orada bulunan Katerinin maruz olduğu ölüm tehlikesinden bahsediyordu.

Beşu dedi ki:
— Arnolt, hem oğlundan hem de anasından kurtulmak için ikisini de öldürdü ha?

Raul ayağını yere vurdu:
— Hayır. Şunu aklından çıkarma ki Arnolt katil değildir.

— Fakat mademki Voşel ana ve oğlu öldürüldü?

— O ne anasını, ne de oğlunu öldürdü. Eğer öldürmek bir adamın hayatına kasten nihayet vermek demekse, Arnolt bunların hiçbirini öldürmedi.

[Arka var.]

İttihatçılar Divanı Âlide Hesap Veriyorlar..

Birini Tutup, Ötekini Ezmek Siyasetini Takip Edenler Kimlerdi?

Ahmet Nesimi B.: "Ben Böyle İş Yapmadım,, Diyor..

Uzun bir beyanat, bu arada bir takım teviller, unutkanlıklar ve şüpheli itiraflar ile sulh teklifi hakkındaki sualin neticesi alınmış oluyordu. Hariciye nazırı Ahmet Nesimi B. şimdi karşımızda öteki suallere intizar ediyordu. Reis. önündeki kâğıtları bir müddet karıştırdıktan ve yalnız notları aldıktan sonra şöyle başladı:

— Şimdi sekizinci suale geçiyorum. Bu sualde: Harp esnasında çıkan müşkülât karşısında halkın ihtiyaçlarını kolaylaştıracak yerde bir takım kimselerin ve cemiyetlerin para kazanması için ihtikâr ve suiistimal yollarına sapılmış ve bu suretle memleketin iktisadiyatı mahvedilmiştir, iddiası ortaya atılmaktadır.

Bu sual diğer nazırlarda sorulmuştur. Fakat Ahmet Nesimi bey o zaman ticaret ve ziraat nazırı olduğu için bu mevzu en ziyade kendisini alakadar etmesi tabii idi.

Ahmet Nesimi bey: —Ticaret ve Ziraat nezaretinde iki ser- kadar bulundum; diye söze başladı de bizi hafifçe süzdükten sonra devam etti:

—Bu müddet zarfında ticarete, ziraate, orman ve madene ait bir çok işler elimden geçti. Fakat lehülharat şahsına karşı hiç bir şikayete meydan vermedim. daima mümkün olduğu kadar iktisat kaidelerine ve umumi servete hizmet etmeye çalıştım. Meb'usan meclisinin tasitine iktisat ettirdiğim bazı kanunlar ile harp zamanında müttelikler tarafından vicude getirilen teşkilâta karşı mücadelede bulundum ve memlekete bir hayli menfaat teminine muvaffak da oldum zannındayım.

Ahmet Nesimi B. manevra çevirmeye çalışıyordu. Verdiği bahatın sorulan sual ile alakası yoktu. Anlaşılmak istenilen şey, anlatılanlardan çok başka noktalar. Fakat arkadaşlar: "Hele bakalım sonu gelsin!", mülâhazasına samimi bir sükûnet içinde dinliyorlardı.

Nesimi B. anlatıyordu: — Çiftiye tohumluk ve çift âlatı tedarik olunması, ziraat hayvanatının mümkün olduğu kadar çift için serbest bırakılması, tacirlerin tecili ve onlara tahsis olunan vagonların tezyidi için daima mücadelede bulundum ve mümkün olanı istihlal etmekten asla geri durmadım. Birini tutup diğerini ezmek siyasetini hiçbir vakit kabul etmedim.

Ya!.. Demek oluyor ki birini tutup diğerini ezenler de varmış! Sabık nazır, şu son cümlesile belki farkında olmayarak en mühim ve feci bir hakikate parmak basmış oluyordu. Şu dakikada birtakım cephelerde dökülen kanları bahasına kısa bir zaman içinde nasıl zengin oldukları ve hırsızları himaye politikasının acikli tezahürleri hep gözümün önüne gelmiş, beynim iğni

kemirmiyeye başlamıştı.

Atılmak ve sormak istiyorum: — Peki beyefendi, birini tutup diğerini ezmedin, lakin dört uzun harp senesi içinde bunu yapanların çirkin hareketlerine niçin mani olmadın?

Öyle tahmin ediyordum ki Ahmet Nesimi bey böyle bir suale de "Hatırimda kalmadı,, cevabını verecekti.

Sabık Ticaret nazır, yaptığı mühim hizmetlerin alt tarafını şöyle getirdi:

— Herhalde bu yolsuzlukların hepsi de icraat ve tatbikata ait olduğundan diğer nezaretlerde yapılan işlere tabiatile muhatap olamam. Mes'ul nazırları gelip cevap vermelidir.

Ahmet Nesimi beyin bu uzun beyanattan sonra geniş bir nefes almasına vakit kalmadı. Çünkü Bolu meb'us Necati beyin şu sualile karşılaştı:

Askerlik Daveti

İstanbul vilâyetinden: Fatih askerlik dairesi mntakasında bulunan şubelerde teşrinievvel (930) tarihinde yapılacak celp için atide doğum ve sınıfları gösterilen mükellefin hizmeti fiilîye askeriyelerini ifa için celp ve sevkolunacaklardır.

Daire mntakasındaki şubelerde mukayyet bulunan mükellefinin (15) teşrinievvel (930) tarihinden itibaren şubelerine mü'acaatları ve celp ve davet edilip te (28) teşrinievvel (930) tarihinden sonraya kalacaklar hakkında askerlik mükellefiyeti kanununun ahkâmı cezaiesininin tatbik olunacağı ilân olunur.

1 — 322 doğumluların bekayası kâmilin

2 — 323 doğumluların bakiyesinden iki ve daha ziyade sınıflara tefrik edilmiş bulunanlar kâmilin

3 — 324 doğumlulardan yalnız Jandarma, deniz, muhabere, istihkâm, Hava sınıflarına ayrılmış olanlar ihtiyaca göre sevkolunacaklardır.

— Henüz Romanya harp ilân etmeden Köstenceden tohumluk buğday getirilmesi için ziraat nezareti tarafından bir teşebbüs yapılmış mıdır? İşte hiç tereddütsüz bir cevap:

—Romanyadan da, Bulgaristandan da getirtmiştik. Belli idi ki Necati Bey arkadaşımızın anlamak istediği bir mesele vardı ve ilk sualini şöyle tamamladı:

— Bu işlerde tavassut eden Ahmet Şevket Paşa ve İsmail Hakkı Bey gibi adamların bazı yolsuz hareketleri görüldüğünü söylüyorlar.

İş şimdi anlaşılmaştı fakat sabık ticaret nazır reddediyordu:

— Hayır, katiyen onları tavsit etmemiştim!

Bununla beraber ortada dönen birçok dedikodular ve bu dedikoduların da çok kuvvetli tarafları vardı.

Prağ'da

Almanlık Aleyhinde Şiddetli Nümayişler Yapıldı

Prağ'dan bildirildiğine göre geçen hafta zarfında Vençel meydanında içtima eden Çek gençliği ve binlerce halk yuha sadalarile Alman sefarethane-sine gitmişler bütün pencereleri taşlarla tahrif etmişlerdir. Alman filmi oynayan sinemalarla Alman eşyası satan mağazalar tahrif edilmiştir. Bir çok yaralı vardır, nümayişçilerden (66) kişi tevkif edilmiştir.

Polis ve jandarmadan da hayli yaralı vardır. Gerek Alman, gerek Avusturya sefaretleri kesif polis kuvvetile muhafaza altına alınmıştır.

Bugünlerde Çek faşistlerle ame parti arasında şiddetli müsademelere ihtimal verilmektedir. Alman sefareti, Çek hükümeti nezdinde şiddetli teşebbüsatta bulunmuştur.

GİRESONDA...

Gene Yol Üstünde İki Kişiyi Vurdular..

Gireson (Hususi) — Bulca çık pazarına uğradıktan sonra akşam köyüne dönen Pir Aziz köylü Bilâl oğlu Ali Osman ağa, Maden başı denilen yerde, çalılar arasına saklanan üç kişi tarafından kurşunla öldürülmüştür. Ali Osman ağanın arkadaşı Kesik oğlu da bir kurşunla ağızından yaralanmış, memleket hastanesine kaldırılmıştır.

Maktulün cesedi, adli tahkikata intizaren tam yirmi dört saat kırdı yatmıştır. Tahkikat neticesinde mazunlar tevkif edilmişlerdir. Bunun Pir Aziz nahiyesi mutemea. Tir Ali zade Hüseyin, aynı aileden Tahsin ve Hüseyin Beyin adamı Ahmettir. Hakikatin meydana çıkmasında jandarmamızın pek büyük bir gayreti görülmüştür.

Alâeddin

Ticaret Mektebi Hakkında

Âli Ticaret mektebi müdürlüğünden: Gazetenizin 28 Eylül 1930 tarihli ve 46 numaralı pazar nüshasında (6) ncı sayfanın (5) ve (6) ncı sütunlarında:

(Bir senede cevabı gelmiyen rapor)

İktisat vekâleti gençliği böyle mi düşünüyor) Başlığı altındaki yazıyı okudum. (Yüksek ticaret mektebi mezunları tarafından verildiği anlaşılan bu yazının birçok yerlerini tashihe muhtaç gördük.

1 — Yüksek ticaret mektebi, Âli ticaret mektebi camiası içinde başı başına bir kısımdır; bu kısım, ihzarı mahiyette sınıflardan ibaret olmayıp doğrudan doğruya bir (Ekol süperiyör) dür.

2 — Mektep nizamnamesinin (34)üncü maddesi, müderrisler meclisi kararı ve Vekâletin tasvibile tadil kılınmış ve bu maddede (Yüksek ticaret mektebinden mezun bulunmak) fıkrası tamamen tayedilmiştir.

3 — Ulümü âliyei ticariye kısmı, Fakültatif tedrisat takip eden bir müessesedir. Bu kısma devam edenler her sene daha ziyade artmaktadır. Nettekim, geçen sene âlinin ilk devresine, tam devreli lise mezunu (50), bu sene de bugüne kadar (46) hanım ve efendi kayıt ve kabul edilmiştir. Diğer âli mekteplerde mezunen gelenler de ayrıdır. Her seneki mezun adedi de bu nisbette ziyadedir.

4 — Vekâlete, mnhasıran yüksek kısım hakkında yazılmış ve cevabı gelmemiş bir rapor yoktur. Mektep idaresi her sene umumi mahiyette yıllık mesai raporu verir; mesele bundan ibarettir efendim.

Müdür: Hüsnü

Diş Tabiplerine

Türk diş tabipleri cemiyetinden: Cemiyetimiz vasıtasile tevzi olunacak nümunelerin ve birkaç aydır çıkamayan mecmuanın meccanen gönderilebilmesi için bütün meslektaşların vazih adres ve isimlerini tünel başında Hamsun apartmanında cemiyet merkezine göndermelerini mercudur.

Taksi İşinde Münakaşalar

Belediye Ne Diyor Şoförler Ne İstiyor?

Şoförler İçtima Halinde

İstanbul şoförleri, evvelki akşam toplandılar. Bu toplantıya ait müzakere esaslarını dün kaydettik. Maamafih şoförlerin asıl temayülleri bu kararlarla tamamen ifade edilmiş olduğu için bu meseleyi esaslı surette tekik ettik. Söylendiği gibi, belediye ile şoförler arasında ihtilâf olup olmadığını, bu ihtilâf esaslarının neler olduğunu tesbit ettik. Vaziyeti şu suretle anlatabiliriz.

İstanbul belediyesi İstanbuldaki taksi otomobilleri için bir karar almıştı. Bu karara göre:

1 — Piyasadaki (893) faal taksi otomobili, arkası lândon, şoför kısmı açık, döşemesi muşamba ve keten kaplı eski Fransız tipi otomil haline getirilecektir. Bunun için belediye otomobilcilere üç sene mühlet vermiştir. (933) senesi nihayetine kadar bu otomobiller bu tipe kalbedileceklerdir.

2 — 931 senesi başından itibaren bu tip otomobiller alınacaktır.

3 — Taksi otomobilleri aynı renkte olacaktır. Binaenaleyh eldeki otomobillerin belediye-nin tayin ettiği renkle boyanması.

Otomobilciler, eldeki otomobillerin Fransız tipine kal-

bedilmesi demek mevcut otomobillerin şimdiki fiyatlarını nisf nisfa kaybetmesi demektir. Bu ise israftır. Tasarruf devrinde bu israfa cevaz olmaz. Otobillerin renk meselesi hakkındaki fikirleri de şudur: Her otomobilci otomobilini lüzum hissettiği zaman boyamaktadır. Bir otomobilin boyanması (100) liradır. Otomobilleri derhal aynı renge boyamaktansa tasarrufa riayet edilmiş olmak için otomobilin boyanması daha makuldür.

Milli garaj sahibi Senihi B. diyor ki:

— Biz İstanbul belediyesinin kararlarına itaat etmemezlik etmiyoruz. Yalnız tuttuğu yol hakkında itirazımız vardır. Eldeki otomobiller eskimeden bunları belediyenin tayin ettiği tipe kalbilmek 750 bin lira kadar zararımızı mucip oluyor. Otomobillerin derhal boyanması, döşemelerin tebdili masrafı da ilâve edilirse, belediyemizin bu karar otomobilcilerle bir milyondan fazla zarara malolmaktadır. Bu iş için belediyeye, hatta icap ederse B. M. Meclisine bile müracaat edeceğiz.

Katolik Ermenilerin Derdi

Sürp Agop Hastanesinde Neler Oluyor?

Ermeni Katolik cemaati arasında bir müddettenberi bir anlaşamamazlık olduğunu kaydettik. (34) kişiden ibaret olmak ve bunlardan onu idare heyetini teşkil etmek üzere seçilen umumi heyet arasında bu cereyan günden güne kuvvet buluyor.

İşte bundan dolayıdır ki bir kısım lâyük ve ekseriyeti teşkil eden aza, gene lâyüklik iddiasında bulunan diğer kısım aleyhinde müddei umumiliğe müracaat etmiştir.

Aleyhinde müracaat edilenlerin başında Sürp Agop hastanesi müdürü doktor Ven-san Efendi vardır. Bu heyetin müddei umumiliğe müracaatı üzerine müddei umumilik zabıta vasıtasile ilk tahkikat hazırlıklarına başlanmasını bildirmiştir. Polis te bu hazırlıklara esas olmak üzere Sürp

Agop hastanesinin defterlerini mühürlemiş, zabıt tutmuş, fakat muamelât durmamak üzere tekrar müdürlüğe tevdi etmiştir. Bundan başka baş papaslıkta mevcut kasa da mühürlenmiştir.

Fakat ertesi gün muamelede bir yanlışlık olduğu, bu işi yapacak merkezin Pangaltı olmayıp Taksim olması lâzım geldiği mülâhazası ile mühürlenilen evrak tekrar iade edilmiştir.

Bu vaziyet karşısında şikâyeti yapan heyet müddei umumiliğe tekrar gitmiştir. Muamelelenin noksanlığı olup olmadığının müddei umumilik tetkik ile meşguldür. Bu muamele tekemmül ettikten sonradır ki bir kısım aza aleyhine açılan davanın tahkikine ve görülmeline başlanacaktır.

MÜHİM İLÂN

SUPLEKS meşhur fabrikasının en son icadı olan SUPLEKS — PLATİN

Tıraş bıçakları, bugün den itibaren piyasamızda satılmaktadır. İşbu bıçaklar platin madeni ile lıveç çeliğinden mükrekkep bir madde ile yapılmıştır. Binaenaleyh yegâne bir tatlılıkla en sert sakalları bile duyulmaksızın tıraş eder. beher bıçağı dikkatle kontrol olunmuştur. Ve artık bıktırınca kadar yağ gibi tıraş eder.

Satılır: Bahçekapısında ZAMAN ecza deposu, Galatada Holanda bankası karşısında 84 numaralı Milli Pazar, beyoğlu Galatasaray köşesinde Asaduryan, Yeni Glorya sineması karşısında 183 No. Cibraile ve başka dükkânlarda bulunur. Toptan: Ketencilerde 29 numarada "ALTIN HOROZ,, mağazasında perakende fiata 10 adetlik paketi 100 kuruştur.

ALDANMAYINIZ

Fantazi kaşa pantolonlar 5 liradan başlar
Zarif çocuk elbiseleri 5 liradan başlar
Sof ceketler 7 liradan başlar
Yazlık keten elbiseler 8 liradan başlar
Kostümler 10 liradan başlar
Pardesüleri 13 liradan başlar
İsırlama kostümler 25 liradan başlar

KAZMİRCİ ALİ RIZA

Müessesati İstanbulda Eminönünde

Şeker hastalarına müjde Yerli mamulâtı halis ve

Avrupanın terkibi meçhul Gluten ekmeçleri yerine gayet nefis ve bilhassa hergün taze olarak istihzar edilen ve tazeliğini on gün muhafaza eden Hasan Gluten ekmeçleri büyük rağbet görmektedir

TAZE HAASN GLUTEN EKMEĞİ

25 Kuruş
HASAN ECZA
DEPOSUNDA

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 1926 tarihli kanun hükümlerine göre yangın ve hayat sigorta işleriyle çalışmak üzere teslis edilmiş olan yerli sigorta şirketlerinden "Güneş sigorta Türk anonim şirketi", bu kerre müracaatla hayat sigorta muamelâtına tasfiyesine karar verdiğini ve yalnız yangın sigortası ile istihzar edeceğini bildirmiş olmakla mezkûr şirketin hayat kısmı ile alakadar olanların şirkete ve icabında İstanbul muntazam Ticaret müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

Dr. Horhoroni

Beyoğlu Mektep sokak No. 35, muayene sabahdan akşama kadar

CENUBİ AMERİKAYA

Müreffehen gitmek isteyen yolcular. her halde İNGİLİZ ROYAL MAIL LAYIN

Kumpanyasının MUAZZAM ve MUHTEŞEM vapurlarıyla seyahat etmelidirler. TÜRKİYE acentesi N. A. Kostantinidis Efendiye müracaat olunmalıdır. Tel. B. 3126. Galata Rıhtım caddesi No. 27-29 DÜNYANIN her tarafına VAPUR ve ŞİMENDİFER bileti verilir.

SADIKZADE BİRADERLER VAPURLARI KARADENİZ MUNTAZAM ve LÜKS POSTASI

DUMLU Pınar

Vapuru Pazar günü 5 T.evvil aksamı Sirkeci rıhtımından hareketle Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rizeye azimet ve avdet edecektir. Tafsilat için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalarına müracaat. Telefon İs. 2134

DR. SEMİRAMIS EKREM H. Çocuk hastalıkları mütehassısı

DR. EKREM BEHÇET
Etfal hastanesi kulak, boğaz burun hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Mektep sokak No. 1 Telefon Beyoğlu 2496.

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

Doktor Hüseyin Naşit
Türbe, eski Hilâliahmer binası No. 10 Telefon İst. 2622

Harikah Bir İktisat

Artık buharla leke çıkarıcı müesseselere ihtiyaç kalmadı **Cezmi Leke Sabunu** Bu ihtiyacı mükemmelen görmektedir. Adres: Salih Necati Eczanesi, Bahçekapı.

Bakteriyolog, Patolog

Prof. Dr. M. Lütfi
Dahilî, intani hastalar, bakteriyolojik ve patolojik muayeneleri Ankara caddesinde vilâyet karşısında 15 No. da kabul etmektedir. Muayenehanesi: Telefon İstanbul 2323 İkametgâhi: " " 2236

Beşiktaş DİKİŞ YURDU

Talebe kaydı devam ediyor. Bir senede müssaddak diploma verilir. Akaretler 62

Süt nine arıyoruz

Nihayet iki aylık olanlar varsa Şahzadebaşında Mahmudiye çeşmesi sokağında 20 No. haneye müracaat.

VAPURLAR

Seyrisefain

Merkez acentesi: Galata köprü başında Beyoğlu 2362. Şube acentesi: Sirkeci'de Mühürdar zade hanı altında Tel. İst. 2740

Trabzon Birinci Postası

(Cümbüriyet) vapuru 29 Eylül Pazartesi 12 de Galata Rıhtımından kalkarak İnebolu, Samsun, Giresun, Trabzon, Rize'ye gidecek ve dönüşte Sürmene, Trabzon, Görele, Giresun, Ordu, Ünye, Samsun, İnebolu, Zonguldak'a uğrayarak gelecektir. Hareket günü yük kabul olunmaz.

Bozcaada Postası

(Gelibolu) vapuru 4 Teşrinievvel Cumartesi 17 de İdare rıhtımından kalkarak Gelibolu, Lapseki, Çanakkale, İmroz, Bozcaada'ya gidecek ve dönüşte Çanakkale, Lapseki, Gelibolu'ya uğrayarak gelecektir.

İzmir sürat postası

(Gülcehal) vapuru 6 Teşrinievvel Pazartesi 14,30 da Galata Rıhtımından kalkarak Salı sabahı İzmir'e varır ve Çarşamba 14,30 da İzmirden kalkarak Perşembe sabahı gelir. Vapurda mükemmel bir orkestra ve cazbant mevcuttur.

21 Teşrinievvel Pazar İzmir postası yapılmıyacaktır.

6-7 Teşrinievvel 930 Erkeklerde 8 " 930 Kadınlarda

Türkiye Seyrisefain idaresi mütekevidin, eytam ve eramilinin Eylül 930 maaşları balâda muharrer günlerde varileceğinden Eylül 930 yoklama ilmühaberlerini yaptırmış oldukları halde mezkûr günlerde gelmeleri ilân olunur.

İdare merkezi rıhtımındaki büfe bir sene için kiraya verilecektir. İstiyenlerin 9 Teşrinievvel 1930 günü saat on altı da levazım müdürlüğüne gelmeleri.

Alemdar zade vapurları Seri ve lüks karadeniz postası vapuru

Bülent Pazar

günü aksam saat 18 de Sirkeci rıhtımından (Zonguldak İnebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon ve Rize ve Hope) ye azimet ve Vakıfkebir, Görele, ve Ünyaya uğruyarak avdet edecektir. Müracaat mahalli: İstanbul meymenet hanı altındaki yazıhane Telefon İstanbul 1154

İstanbul mahkemei aslye birinci ticaret dairesinden: Sirkeci'de Aynıye hanında İstokel deposunda merhunon mevcut İpekli Kayseri, Mançister nebati, seccadeleri ve muhtelif Anadolu sacca-de ve yastıklarının mahkemece satılmasına karar verilmiş olduğundan talep olanların 7-10-930 tarihine müsadif salı günü saat 10 da mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

Darülfünun Edebiyat Fakültesinden:

Darülfünunda yapılacak askerî muallimlikleri imtihanına talip olan zabitanın yetlerinde müsaddak vesikalarile birlikte 4 Teşrinievvel 930 cumartesi günü saat onda Edebiyat Fakültesine müracaatları lâzımdır.

BOSTON BİRANANESİ AÇILDI

Kibar ailelerin içtümâğâhı - mükevvevî müzikal

İşinizi takip etmekle beraber az zamanda en yeni usullerle bir meslekte elde etmek ister misiniz?

Amerika'da takip edilmekte olan gece dersleri programı

Muhtelif kurlar: İngilizce, Fransızca, Almanca, Türkçe muhasebe, ticari hesap, bankacılık, sigortacılık, üç lisanda ticari muhaberat, ilâncılık, daktilografî, jimnastik ve musiki, resmî hattı.

Her kur haftada üç aksam 3 saattir. Bir talebe 6 muhtelif kura devam edebilir. Kayıt müddeti derslerin başladığı Teşrinievvelin yedinci gününe kadar devam edecek ve bu mevzularla biraz meşgul olmuş olanlar müstesna olmak üzere geç gelenler kabul edilmeyecektir. Birinci sömester Şubat ortasında bitecektir. Her ay talebeye karneler ve devre nihayetinde de şehadetnameler verilecektir.

Şehrimizin en müktedir muallimleri temin edilmiştir. Fıatlar ehvendir. Talebe müntahap kütüphaneden ilmi, mesleki konferanslardan istifade edebileceği gibi jimnastik ve banyo da yapabilecektir.

Vakit geçirmiyerek İstanbul Alemdar caddesi 23 numarada ve Beyoğlu Kabristan sokak 42 numarada Amerikan lisan ve ticaret dersanelerine müracaatla tafsilât isteyiniz.

HAVA GAZIŞti.

Beyoğlu'nda İstiklâl caddesinde 34 numarada bulunan şubemiz 8 Teşrinievvelden itibaren yine aynı cadde üzerinde 101 numaralı mağazaya:

(Sabık Fort otomobilleri teşhir mağazası) naklolunacaktır.

İstanbul sıhhi müesseseler mübâyaa komisyonu riyasetinden:

Mayıs 1931 nihayetine kadar

Sıhhi müesseseler için lüzümü olan gaz, benzin mazot vakom yağı ve sairinin tanzim edilen şartnamesi veçhile ve 21 Teşrinievvel 1930 Salı günü saat 16 da kapalı zarf usulüyle ihale edilmek üzere münakasaya vaz edilmiştir. Bu baptaki şartnameyi görmek ve fazla izahat almak isteyenlerin mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur.

Müjde! Müjde!

Uzun zamandanberi sabırsızlıkla beklenen ve dünya sergilerinde birinciliği kazanmış olan:

TİMSAH (Krokodil)

Marka traş bıçakları gelmiştir

En son Amerikan makineleriyle ve halis İsveç çeligi ile mütehasıslar tarafından imal edilen Timsah marka traş bıçakları terkinde henüz sanayi alemince malûm olmayan ve münhasıran fabrikamız kimyageri tarafından keşfedilen harikulâde kimyevi bir maddenin ilâvesi sayesinde keskinliği zayıf olmadan aynı bıçakla 15 defa traş olunması temin edilmiştir. Yüzünüzün taravetini idame ve zaille traş olmak isterseniz başka bıçaklardan sarfinazarla yalnız ve yalnız

Timsah markalı traş bıçakları kullanınız

Arzu edenlere meccanen nümune ita edilir. Sahibi imtiyaz ve yegâne deposu Çiçek Pazarı'nda Stratiyadi hanında No. 7-8

Mes'ul Müdür: Burhanettin Âli

Şahzade Başında Millet tiyatrosunda

5 Teşrinievvel Pazar aksamı Cihan Komikler Müsabakası NAŞİT, DÜMBÜLLÜ İSMAIL ŞEVKİ, CEVDET, FAİK, NECATİ Beylerin iştirakile AŞIKLAR KAHVESİNDE BİR GECE..

KOMİKLER İMTİHANI

İDDİALİ MÜSABAKA

Lütfen el ilânlarını okuyunuz.

İstanbul ziraat mektebinden:

Mektebe kayıt ye kabul edilmek üzere vesikalarile müracaat eden orta mektep mezunu efendilerin muayene ve imtihanı icra olunmak için işbu Teşrinievvelin 9. cu Perşembe sabahleyin saat 10 da Sultan Ahmet de vilâyet baytar dairesinde isbatı vücut etmeleri.

HİÇ BEKLENMEDİĞİ BİR ZAMANDA BİRDENBİRE ZENGİN OLMAK ANCAK TAYYARE PİYANKO BİLETİ ALMAKLA KABİLDİR. ONUN İÇİN:

TAYYARE PİYANKOSU BİLETİNİ ALINIZ

ÜÇÜNCÜ KÊŞİDE 11 Teşrinievvel 1930 dadır

BÜYÜK İKRAMİYE 40000 LİRADIR

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Kadriye Hanımın 18692 ikraz numaralı deyin senedi mucibince Emniyet sandığından istikraz eylediği meblâğ mukabilinde Sandık namına merhun bulunan Beylerbeyinde Burhaniye mahallesinde Halit Bey elyevm Bayır sokağında eski, 2 mükerrer ve yeni, 36,36-1 numaralı yüz altmış sekiz arşın arsa üzerinde ahşap iki katta ve iki kısımdan ibaret altı oda, iki sofa bir mutfak, 1 tulumbalı kuyu ve otuz arşın üzerinde 1 mutfak ve beş dönüm iki yüz iki arşın bahçeyi havi 1 hanenin tamamı vadesi hitamında borcun ödenmemesi hasebile müzayedeye çıkarılarak bin iki yüz yetmiş bir lira bedel mukabilinde müşterisi Mustafa Eşref Bey namına kat'i kararı çekilmiş isede mumaileyh mezkûr haneyi teferruğdan imtina eylediğinden icra kanunu mucibince tekrar yirmi gün müddetle müzayedeye çıkarılarak 22 Teşrinievvel 930 tarihine müsadif Çarşamba günü saat on altıda kat'i kararı çekileceğinden talip olanların yevmi mezkûrda Sandık idaresine müracaat eylemeleri lüzümü ilân olunur.

Tanyanlara

Şecereli birinci cins Alman, İngiliz köpekleri bir yaşında DOBERMANN PİNÇER fevkalâde şeceresi ile birlikte beheri 250; birer aylık iki siyah, iki sarı lırlanda Setter yavrusu beheri 40 liradır. İki hafta daha ana sütü emmek şartile.. 4 üncü Vakıf han kat 2 No 30 a müracaat..

Muayenehane Nakli

DOKTOR

Ömer Abdurrahman
Cilt, Saç, Frengi ve Bel soğukluğu Mütehassısı
Muayenehanesini Ankara caddesi hükümet konağı civarında eski İkdam Yurdu karşısında 71 numaralı daireye nakletmiştir. Her gün birden ikiye, dört buçuktan akşama kadar.

Zayıf ve iştihatsız olanlara **FOSFATLI ŞARK MALT** Hülâsası kullanınız Her eczanede satılır